

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar.

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Een nieuw onderscheid in de verbintenis volgens de Franse Rechtsleer en Jurisprudentie

Het was Planiol die de stof der verbintenissen bestempelde als « le domaine principal de la logique juridique ».

In tegenstelling met (onder meer) het familierecht en het eigendomsrecht die beiden onvoorwaardelijk reflecteren naar zeden, tijd, midden en evolutie van ideeën, zou men — zij het dan te algemeen uitgedrukt — kunnen beweren dat het mogelijk zou zijn een verbintenissenrecht toe te passen in abstracto opgebouwd.

Het is toch minstens opvallend dat, terwijl andere afdelingen van het recht en ook van burgerlijk recht reeds en steeds grondige wijzigingen ondergingen, de principes van het Romeinse recht nog quasi ongerept fungeren in ons verbintenissenrecht. Er is meer : in de toch vaak zo diverse wetgevingen der avondlanden is het onderscheid in het verbintenissenrecht miniem.

Toch dringt ook de evolutie van het maatschappelijk leven wijzigingen op aan dit deel van ons burgerlijk recht en bepaalt er de regels of minstens de opvatting van.

Zo heeft het veelvuldig voorkomend sociaal verschijnsel van « le contrat médical » de Franse rechtsleer geïnspireerd om een nieuwe klassificatie in het verbintenissenrecht in het leven te roepen en dit naast andere traditionele onderscheiden tussen de verbintenissen gemaakt steunend op het voorwerp der verbintenis.

De oplossing, die deze indeling biedt, werd inderdaad acuut vereist bij het geneeskundig contract. Hoever is de geneesheer hierdoor gebonden ?

Men maakt een *distinguo* tussen een « obligation de résultat » en een « obligation de moyens ». De geneesheer verbindt zich normaal zijn best te doen om een resultaat te bekomen en, met voorzichtigheid en oplettendheid (steunend op zijn vakkennis) te trachten de zieke te genezen. Zijne verbintenis tegenover de zieke is geen verbintenis « de résultat », ze is niet gepreciseerd en gedetermineerd, ze is slechts « une obligation générale de prudence et de diligence » van een bonus pater familias, meestal « obligation de moyens » geheten.

Dit werd in Frankrijk voor de eerste maal principieel vastgelegd door Cassatie op 20 mei 1936 (D. P., 1936, I, 88) : « Le contract médical fait naître à la

» charge du médecin l'obligation, non pas de guérir le » malade mais de lui donner des soins consciencieux, » attentifs et, réserve faite de circonstances exceptionnelles, conformes aux données acquises de la science » ce. »

Deze formulering werd hernomen in het arrest van cassatie van 27 juni 1939 (D.C., 1941, J, 53, met nota van Marcel Nast) en lijkt sedertdien definitief ingeburgerd bij het hoogste hof. Le contrat médical werd uitdrukkelijk als een « obligation de moyens » betiteld in een recent arrest : Parijs van 15 april 1945 (D. C. 1946, J, 190 met nota van Prof. Tunc; Rec. Sirey, 1946, 2, 29 met nota van Garreau de la Méchemie).

Daartegenover is een pro-type van een « obligation de résultat précis » het vervoercontract waar de vervoerder er zich toe verbindt een bepaalde zaak op een even bepaalde datum en plaats te leveren.

Dit onderscheid tussen de verbintenissen is recent. Het werd in Frankrijk eerst vooropgezet door Demogue een vijf en twintig jaar terug (Traité des obligations en général : Tome V, N° 599) en wordt thans practisch algemeen aanvaard zowel in rechtsleer als in jurisprudentie. Alhoewel door hem persoonlijk ontwikkeld, ontleende Demogue de vondst aan Duitse civilisten. Het is patent dat de opstellers van het burgerlijk wetboek, die zich hielden aan een indeling steunend op de bronnen der verbintenissen, deze klassificatie niet hebben voorzien. Maar het is even duidelijk dat een indeling, steunend op de bronnen een onvoldoende onderscheid maakt daar waar verbintenissen, spruitend uit diverse bronnen identiek hetzelfde gevolg kunnen geven.

Om deze gevolgen bepaald af te lijnen en meer speciaal de konsekventies van de niet uitvoering ervan, heeft men een oplossing gezocht en gevonden in het onderscheid der natuur van de verbintenis. Bepaalde juristen (Prof. H. en L. Mazeaud) beschouwen het zelfs als de « summa divisio » van alle verbintenissen zowel kontraktuele als delictuele.

Het groot nut van deze indeling komt evenwel naar voren op het punt van het bewijs.

Wanneer de verbintenis een bepaald resultaat tot voorwerp heeft is het de schuldeiser gemakkelijk aan te tonen dat de verbintenis niet is uitgevoerd. Het volstaat aan te tonen dat de uitslag niet is bekomen

(bijvoorbeeld dat bepaalde koopwaren op de aangeduide plaats en datum niet zijn toegekomen), en dit zal volstaan opdat de verantwoordelijkheid van de debiteur in zake komt.

Daartegenover zal het uiterst moeilijk zijn, waar het een « obligations de moyens » geldt, het bewijs te leveren om de debiteur verantwoordelijk te stellen. Men zal dan inderdaad moeten bewijzen dat de debiteur niet zijn best heeft gedaan en niet al de nodige zorgen heeft besteed bij de uitvoering, met andere woorden dat hij een fout in de uitvoering heeft begaan. Analooq dus met wat hij moet aantonen die zich beroept op artikel 1382 B. W. B. (delictueel) al blijft het bewijs hier van contractuele aard. (Prof. Maston G. : « Obligations de résultat et obligations de moyens ». Rev. Trim. dr. civil 1935, 449 à 543). Anders geformuleerd : de bewijslast is helemaal verschillend. Wanneer het een « obligation de résultat » geldt, heeft de crediteur niets aan te tonen dan het materiële feit dat de verbintenis niet is uitgevoerd en zal de debiteur zelf, wil hij aan de verantwoordelijkheid ontsnappen, moeten bewijzen dat hem geen fout treft en het een oorzaak buiten hem was die de uitvoering van het contract onmogelijk maakte.

Zijn fout wordt verondersteld.

Indien het integendeel, een « obligation de moyens » betreft, moet de crediteur die de verantwoordelijkheid van zijn debiteur wil in het gedrang brengen, zelf aantonen dat deze een fout beging. Het volstaat, niet, wat veel eenvoudiger is, aan te tonen dat de uitslag niet werd bereikt. (Prof. A. Tunc : La distinction des obligations de résultat et des obligations de diligence J. C. P. 1945, I, 449).

In de Franse jurisprudentie, ook nog na het arrest van Cassatie van 20 mei 1936 (zie hoger), was het een open vraag en zelfs een fel bediscuteerd punt geworden wie de bewijslast had inzake slechte uitvoering van het « contract medical ». Het arrest van 1939 (zie hoger) heeft de knoop doorgemaakt en het is de cliënt die de bewijslast krijgt. Om deze uitleg te begrijpen, zegt Nast, moet men het onderscheid maken tussen de verbintenissen « de résultat » en deze « de moyens » en weten dat het geneeskundig kontrakt tot deze laatste groep behoort. (Marcel Nast : La nature juridique de la responsabilité des médecins et chirurgiens. J.C.P. 1941, I, 203).

De kritiek, die kan worden uitgebracht op deze nieuwe indeling, steunt op de te schematische indeling en op het gebrek aan precisie in het onderscheid. (A. Thomas : La distinction des obligations de moyens et des obligations de résultat, Rev. Crit. 1937, 636). Vaak is het ook moeilijk bepaalde onderscheiden juist af te lijnen.

Verbindt zich de N.M.B.S. tegenover de reiziger om hem te vervoeren en, analoog met de vervoerder van waren, heelhuids en gezond ter bestemming te brengen, met het gevolg dat, zo dit niet het geval is, de N.M.B.S. zelf zal moeten bewijzen dat de oorzaak niet bij haar ligt.

Of verbindt zij er zich slechts toe diezelfde reiziger te vervoeren met gepaste oplettendheid en voorzichtigheid, van aard om normaal de reiziger in goede staat en regelmatig op zijn bestemming te brengen ? In dit laatste geval zou de, vaak zware, bewijslast op de reiziger vallen die bepaaldelijk een onvoorzichtigheid of onoplettendheid van de vervoerder zal moeten aantonen. De franse jurisprudentie die praktisch reeds geruime tijd de eerste de eerste houding aanvaardde, bestempelt nu eenvoudig het vervoercontract van personen als een « obligation de résultat » wat inzake bewijslast al de gevolgen van de eerste houding impli-

ceert. (Rodière : Le régime légal de l'obligation de sécurité due par les transporteurs à leurs voyageurs; J.C.P. 1952, I, 997).

Het principe, zij het dan nog niet de terminologie, van een « obligation de résultat » werd aldus vastgelegd door volgende arresten : (inzake zeevervoer : Cas. 21 nov. 1911; D.P. 1913, L, 249; bij de spoorwegen : Cas. 28 maart 1922, D.P. 1923, I, 209, Cas. 17 Okt. 1945, D. 1950, 242; de tramwegen : Cas. 21 dec. 1949, D. 1946, 165; de autobus : Cas. 20 april 1942, D.A. 1942, 127; vliegwezen : Cas. 9 mars 1942, D.C. 1942, 61), en kreeg warm onthaal in de rechtsleer, H. et L. Mazeaud, Tome I, n^{rs} 152 tot 155; Lalou, n° 452; Colin en Capitant, Tome II, n° 1120 : contra Savatier, Tome I, n° 135).

Een moeilijkheid die in Frankrijk zelfs door een arrest van de verenigde kamers van het hof van Cassatie moest worden opgelost :

Een autogeleader heeft de wettelijke verbintenis te zorgen dat zijn wagen geen ongeval veroorzaakt. Maar, gaat het hier slechts over een algemene verbintenis van voorzichtigheid en oplettendheid of over een heel bepaalde verbintenis ?

In het eerste geval zal het slachtoffer de bewijslast van onoplettendheid of onvoorzichtigheid van de chauffeur dragen; in het tweede geval zal het de begeleider zijn die, om ontslagen te zijn, de vreemde oorzaak moet aanwijzen.

De Franse jurisprudentie neemt unaniem aan, sedert en met het arrest, dat de autogeleader een « bepaalde verbintenis » heeft, ontslaat dit slachtoffer van de bewijslast en impliceert dat het een « obligation de résultat » geldt (Arrêt Jandheur, Cas. 13 juli 1930, D. H. 1930; 1, 57 met noot van Prof. Ripert).

De indeling kan wel te schematisch lijken wanneer het tussengevallen uit de werkelijkheid betreft.

Inderdaad kan men uitslagen garanderen die slechts approximatief zijn en komt men aldus dicht bij een « obligation de moyens ». Men kan ook middelen contracteren die zeker naar een resultaat leiden en benadert een « obligation de résultat ».

Meer bepaald ! Een chirurg (denken we aan dringende operaties) verbindt zich normaal slechts tot goede zorgen maar verbindt zich niet tot het genezen van de zieke. Het wordt dan gewoonweg een « contract de moyens ». Maar een schoonheidschirurg die vooraf een gunstige uitslag belooft en — méér — wanneer deze belofte voor de cliënte een conditio sine qua non is om zich aan de operatie te onderwerpen, sluit een « contrat de résultat ».

Een bepaald ernstiger verwijt aan deze nieuwe Franse klassificatie is het gevaar voor onnauwkeurigheid. Het gebeurt dagelijks dat contracten worden afgesloten, die allesbehalve duidelijk de te leveren prestaties omlijnen, zodat het inderdaad moeilijk wordt deze verbintenissen te klasseren.

Zo vinden we in de franse jurisprudentie een opvallende tegenstrijdigheid omtrent verbintenissen tot zekerheid, zoals die bijvoorbeeld worden afgesloten met nachtwakers. De vraag stelt zich : « Tot wat heeft de contractant zich juist verbonden ? » Bepalen en indelen wordt dan moeilijk.

Vaak is een dergelijke verbintenis beschouwd als een « obligation de moyens » met de belangrijke gevolgen inzake bewijslast (o.m. Paris, 10 dec. 1936, D. H. 1937, 37; Bourges, 12 maart 1941, R. Gazette Pal. 1941, 2, 139; Paris, 22 oktober 1941; D. C. 1942, 20 en ook Cas. 17 maart 1947, 269 en 6 jan. 1947, D. 1947, 210).

Maar evenzeer en frequenter noemen vonnissen en arresten haar « une obligation de résultat ». Een

zeer recent arrest (Cas. 2 augustus 1950, D. 1951, 581) dat bepaald duister is en daarom fel omstreden is, houdende de « obligation de sécurité » van een circus-ondernemer ten overstaan van de temmers schijnt zijn heil in de (steeds ?) gulden middenweg te zoeken. Het schijnt niet tot een « obligation de résultat » te besluiten maar tot algemene verplichtingen van zekerheidsstelling, waarvan hij zich niet door een contradictische overeenkomst kan ontdoen en die, bij ernstige tekortkomingen, zijn verantwoordelijkheid mee-brengen. (zie over dit arrest: Esurcin, note J. C. P. 1951, II, 6592; H. en L. Mazeaud, Revue trim. droit civil 1951, 72).

Toch is ook dit bezwaar niet van aard om de indeling te negeren. Trouwens hebben toch zo wat alle indelingen hetzelfde gebrek en vereenvoudigen zij altijd té categoriek de werkelijkheid.

Een recent vonnis van de Rechtbank van Marseille (25 november 1953, D. 1954, 160) heeft heel treffend en fijn de klassificatie toegelicht en toegepast. Een geopereerde was aan de voeten ernstig verbrand door een keteltje hiertegen geplaatst gedurende de operatie. Hij riep de verantwoordelijkheid der kliniek inzake. De kwestie stelde zich nu of hij de fout van de verpleegster al dan niet moest bewijzen?

De rechtbank maakte een juridisch onderscheid. Voor de zorgen die een bepaald medicaal karakter hebben zoals insputtingen of verbanden gaat het slechts over een « obligation de moyens » en de verantwoordelijkheid van de kliniek kan, bij geval van slechte behandeling, slechts worden ingeroepen nadat de fout van de verpleegster zal zijn bewezen. De lopende zorgen, die geen speciaal medicaal karakter vertonen zijn evenwel een « obligation de résultat ». De geopereerde (aan de buik) heeft het volstrektste recht dat zijn voeten intact zouden worden gehouden door de operatie heen. Wanneer deze nu verbrand zijn is de kliniek verantwoordelijk zonder dat het slachtoffer ook maar enige fout van de aangestelde heeft te bewijzen.

Ook het Franse hof van Cassatie steunt op het onderscheid (17 maart 1947, Gaz. Pal. 1947, 1, 214).

Een toeschouwer had zich gewond toen hij door de trap viel in een spektakelzaal.

Is de directeur der onderneming verantwoordelijk voor het ongeval zonder dat het slachtoffer moet bewijzen dat er onvoorzichtigheid of nalatigheid in zijn hoofde bestaat? (bv. dat de ladder slecht onderhouden was.)

Het hof van beroep had bevestigend geantwoord. Volgens dit hof weegt een bepaalde verplichting tot zekerheid op de ondernemer en moet deze de toeschouwers ongeschondenheid en gezondheid garanderen tot aan de uitgang!

Dit werd in Cassatie verbroken!

« Attendu que, sauf convention contraire, l'entrepreneur de spectacles s'oblige seulement à observer dans l'organisation et le fonctionnement de son exploitation, les mesures de prudence et de diligence qu'exige la sécurité du spectateur, et n'assume pas l'obligation de rendre celui-ci sain et sauf à la sortie de son établissement. »

Men merkt duidelijk dat dit arrest het onderscheid aanvaardt tussen de algemene verbintenissen van voorzichtigheid en oplettendheid en speciale verbintenissen.

Expliciet heeft het franse hof van Verbreking deze doctrinale indeling opgenomen in het positief recht door een arrest van 12 juli 1954 (Gez. Pal. 1954, page 245) dat een arrest van beroep (Rennes 7 juni 1949) verbrak.

Practisch is een gelijkaardig onderscheid, zij het dan sporadisch, in de Belgische rechtsspraak naar voren gekomen maar principieel heeft nog geen arrest de indeling aanvaard. De Belgische rechtsleer heeft evenmin deze stelling uitgebouwd al menen we dat ze een uitgesproken nut heeft.

Al weten we de distinctie niet fundamenteel, toch beantwoordt ze, ons inziens, aan een werkelijkheid en is ze, in Frankrijk, het voornaamste middel geworden om de gevolgen der verbintenissen, en vooral deze verbonden aan de niet uitvoering ervan, te verklaren.

Mr. Richard CELIS.

DE ARBEIDSONGEVALLEN IN DE OPENBARE DIENSTEN

Een recente bijdrage van de heer Monballiu, vrederechter te Boom, in het « Rechtskundig Weekblad » (19e jaargang, n° 15, van 25 december 1955) brengt onze bekommelingen van de jaren 1949-1950 terug te berde.

Het gebeurt niet zelden dat voor een bepaalde juridische kwestie twee tegenovergestelde theoriën met dezelfde overtuigende interne logica kunnen verdedigd worden. In casu is de door voornoemde auteur voorgehouden stelling strijdig met de principes die het centraal bestuur aankleeft. Wij durven daarom niet beweren dat de adverse stelling volledig uit den boze is. Zij is inderdaad stevig opgebouwd en van uit een sociaal oogpunt — nu de arbeid in de private sector van langsom meer gelijkenis vertoont met de prestaties in de publieke sector en wel eens stemmen opgaan voor een gemeenschappelijk arbeidsrecht (1) — zeer aanvaardbaar.

De thesis van de heer Monbaulliu komt in grote trekken hierop neer: de arbeidsongevallenwet van 1903 is door de besluitwet van 9 juni 1945 toepasselijk geworden op alle bedienden, waaronder dient verstaan al diegenen waarop de wet betreffende de verzekering

tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden, zegge — toenmaals — de wet van 18 juni 1930, slaat. Welnu, deze laatste wet is toepasselijk op het tijdelijk rijksperoneel.

De thesis van het centraal bestuur, waarop nl. de door de auteur geciteerde « Algemene instructie omtrent de arbeidsongevallen » dd. 31 januari 1955 steunt, kan als volgt geresumeerd worden:

De politieke gemeenschap heeft in alle omstandigheden behoefte aan politieke en administratieve functiehouders. De werking van de openbare diensten mag niet ondergeschikt gemaakt worden aan de mogelijkheid overeenkomsten te sluiten met burgers die hun medewerking willen verlenen. In uitzonderlijke gevallen moet zelfs tot opeising kunnen overgegaan worden. Deze theorie, die dus elke wilsovereenkomst uitsluit, wordt niet betwist waar het gaat om de politieke functies; tot nog toe werd niet beweerd dat men bij contract koning, minister, burgemeester of schepen wordt, zelfs wanneer sommige dier functies slechts tijdelijk worden betrokken. De publiekrechtelijke toestand van de vaste ambtenaren wordt niet meer in twijfel getrokken, maar evenmin gaan er, naar ik

meen, stemmen op om de houders van tijdelijke functies, zoals de leden der ministeriële kabinetten of de voorzitters en bijzitters van een kiesbureau, als contractueel aangesteld te beschouwen en wellicht zou men er niet aan denken deze mensen « werkzaam voor het Rijk », volgens de arbeidsongevallenwet te vergoeden indien hun een dienstongeval moest overkomen.

De twijfel rijst alleen voor de zogenoemde tijdelijke ambtenaren, die geregeld maar voor een bepaalde periode of een bepaalde taak diensten presteren. Dit komt misschien wel omdat het Rijk gedurende lange jaren hun medewerking niet als essentieel voor de openbare dienst heeft aangezien en er haast nooit een tekort aan kandidaten geweest is, zodat genoeg kon genomen worden met de huur van de diensten van mensen, die zich vrijwillig aanboden. Bij de koninklijke besluiten van 30 april 1947 en 10 april 1948 werd echter een andere richting ingegaan. De tijdelijken (zowel de bedienden als de werklieden) bevinden zich nu, zoals de vaste ambtenaren, in een publiekrechtelijke toestand; hun rechten en plichten zijn niet contractueel maar statutair, d.w.z. wettelijk of reglementair bepaald⁽³⁾. De wetten die de arbeidsverhoudingen in de private sector regelen zijn in principe niet toepasselijk op het rijkspersoneel, tenzij de openbare dienst zelf het initiatief neemt om met zijn personeel een privaatrechtelijke overeenkomst te sluiten. Dit laatste is nu nog het geval voor sommige categorieën hulpkrachten.

Principieel ook is het de Koning die het statuut van zijn personeel regelt, krachtens de artikelen 66, 2e lid, en 29 van de Grondwet. De wetgever heeft zich slechts terloops met het statutair personeel der rijksbesturen bemoeid (b.v. prioriteitswet, regularisatiewetten) en steeds zeer uitdrukkelijk. Waar hij op sociaal gebied van sommige categorieën rijkspersoneelsleden gewaagt, doelt hij alleen op diegenen die privaatrechtelijk, d.w.z. contractueel, aangesteld zijn — zoals dat vroeger de tijdelijken waren — tenzij nauwkeurig een meer ruime opvatting voorgeschreven is (zoals b.v. in de wet van 20 mei 1949 houdende uitbreiding van de maatschappelijke zekerheid tot sommige werknemers in de openbare besturen, waarin uitdrukkelijk de tijdelijken, die toen al statutair waren, bedoeld zijn.)

Welnu, in de arbeidsongevallenwet, zoals die achtereenvolgens werd bijgewerkt, vindt men nergens een aanduiding dat die wet ook zou doelen op het statutair personeel van de openbare besturen. Weliswaar moeten de geviseerde bedienden niet meer noodzakelijk beheerst worden door het bediendencontract (wet van 7 augustus 1922) — dit uitsluitend met het oog op het uitschakelen van het weddecijfer dat als plafond geldt in laatstgenoemde wet — maar de verhouding tussen de werkgever en de werknemer moet toch bepaald worden door een contract van dienstverhuring; de wetgever heeft geenszins de intentie te kennen gegeven de wet te doen inwerken op de publiekrechtelijke verhoudingen tussen het bestuur en zijn personeelsleden.

Overigens, ware dit wel het inzicht geweest van de wetgever dan had hij zulks zeer zeker tot uiting gebracht in de hiervoren vermelde wet van 20 mei 1949, vermits vanaf 30 april 1947 het centraal bestuur resoluut de andere richting was ingegaan. Nu, die wet van 1949 gewaagt alleen van de maatschappelijke zekerheid.

Het centraal bestuur is dan ook de mening toegedaan dat de door de heer Monballiu geciteerde wet van 18 juni 1930, in se niet toepasselijk is op het statutair personeel, wel op het contractueel personeel van de openbare diensten en dus wellicht ook op de

toenmalige tijdelijken, die toen contractueel waren aangesteld⁽³⁾. Eerst de wet van 20 mei 1949 heeft de bepalingen van de wet van 18 juni 1930 terug rechtens verplicht gemaakt voor de inmiddels statutair aangestelde tijdelijken.

En vermits de wet van 18 juni 1930 niet doelt op de statutaire tijdelijken, worden deze ook niet beheerst door de arbeidsongevallenwet.

Dat deze opvatting « hardnekkig » wordt verdedigd door de vertegenwoordigers van sommige openbare diensten — zoals de heer Monballiu het met een tikje wrevel uitdrukt — is allerm minst waar. Met interesse neemt het centraal bestuur kennis van andere gemotiveerde theoriën en is het bereid van koers te veranderen als een meer sluitende stelling naar voren komt en de rechtspraak de nieuwe richting ingaat. Maar ik geloof wel dat de heer Monballiu de eer toekomt de eerste te zijn, die met ernstige argumenten de opvatting van het centraal bestuur aanvalt⁽⁴⁾.

Het ware dan ook al te lichtzinnig geweest van de centrale ambtenaren van de ene theorie op de andere te springen, zonder op nieuwe gegevens of studiën te steunen.

Als men daaraan dan toevoegt dat de stelling van het centraal bestuur berust op een advies van de sectie « administratie » van de Raad van State — dat gevraagd werd omdat nu eenmaal de ambtenaren in de jaren 1949-1950 reeds tegenover de statutaire theorie, de thesis stelden die nu weer door de heer Monballiu verdedigd wordt — dan begrijpt men meteen waarom het centraal bestuur, zonder duidelijke koersverandering van de rechtspraak of van de wetgever, geen reden heeft de kwestie anders in te zien en waarom de haar aangewreven hardnekkigheid onverdiend is.

Dit advies — dat door de heer Monballiu niet wordt aangestipt — wordt hierna in extenso doch vrij vertaald afgedrukt, omdat het zo volledig de twee theoriën onderzoekt, zo klaar de goede trouw en de wetenschappelijke twijfel van het bestuur doet uitschijnen en zo positief stelling neemt voor de thesis die de administratie verder getrouw toepast.

* * *

Uit het feit dat de arbeidsongevallenwet dus slechts bij analogie toegepast wordt op de tijdelijken, nl. krachtens een koninklijk besluit, dit van 30 april 1947, volgen belangwekkende verschillen met de strikt wettelijke regeling :

1) De vrederechter kan geen kennis nemen van de kwesties die gesteld worden omtrent de materialiteit van het ongeval, noch omtrent de vergoedingen. Hoezeer de Koning ook het stelsel der vergoedingen heeft willen doen aansluiten bij de wet, hij kon er niet toe komen met zijn besluiten regelingen te treffen die alleen door de wet kunnen ingevoerd worden. Zo, wanneer de wet niet toepasselijk is op de tijdelijken en zij de bevoegdheid van de vrederechter alleen vastlegt met het oog op de privaatrechtelijke werknemers, heeft de Koning niet de macht om op eigen houtje de bevoegdheid van de vrederechter tot de tijdelijken uit te breiden.

2) Dezelfde gedachtengang leidt er — de schatkist ten spijt — toe dat de Staat als werkgever niet beschikt over het subrogatoir verhaal tegen de derde aansprakelijke, zoals artikel 19 van de wet dat heeft voorzien. (Tenzij men verdedigt, zoals sommigen dat menen te mogen doen dat het in het bewust artikel 19 bedoelde verhaal niet subrogatoir is maar wel direct.)

3) Nog een gevolg van de juridische onmacht van

de Koning ligt in de bevinding dat een tijdelijke, getroffen door een arbeidsongeval, niet zoals zijn collega uit de private sector, genoeg moet nemen met de forfaitaire vergoeding, doch daarbuiten het recht behoudt volledig herstel te eisen krachtens artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek.

4) De rechtspraak op het gebied van de ongevallen en van de vergoedingen wordt in de eerste plaats door het openbaar bestuur zelf bepaald, door rechtstreekse interpretatie van de wet. Ingeval van betwisting zouden bevoegd zijn, aan de ene kant de Raad van State om de getroffen regelingen te toetsen aan het statuut, met inbegrip van de analogie met de wet, en om eventueel die regelingen nietig te verklaren en, aan de andere kant, wellicht de gewone rechtbanken wanneer een eis in geld wordt uitgedrukt, doch daarom niet noodzakelijk de vrederechter met zijn bijzondere bevoegdheid op het stuk van de arbeidsongevallen.

5) Dat ook de wettelijke regelen met betrekking tot de verzekering, tot het waarborgfonds, enz. terzake niet van toepassing zijn hoeft geen verder betoog.

Stelt men nu de vraag of deze toestand ideaal is, zowel van uit sociaal als van uit technisch-statutair oogpunt, dan durven we niet bevestigend antwoorden.

Uit het bovenstaande blijkt reeds dat de analogische regeling van nature uit tot gebrekkige oplossingen leidt.

Daarnaast biedt de vergelijking tussen de voor de tijdelijken getroffen regeling en deze die geldt voor de vasten en de stagiaires stof tot allerlei spijtige bedenkingen.

De vergoeding voor arbeidsongevallen aan vaste en stagedoende ambtenaren (laatstgenoemden sedert de wet van 2 augustus 1955) berust inderdaad nog steeds, buiten de bijzondere regelen betreffende het ziekteverlof en de terbeschikkingstelling, die tamelijk gunstig zijn, op de pensioenwet van 1844. Diegenen die wegens een arbeidsongeval hun functies moeten staken krijgen een pensioen gelijk aan één vierde van de laatste wedde, verhoogd met zoveel maal één zestigste als zij jaren dienst tellen boven vijf.

Daaruit volgt dat de jonge ambtenaren, met geringe wedde, merkkelijk slechter vergoed worden dan de werknemers uit de private sector en dan de tijdelijke collega's. De oudere, hogere ambtenaren, komen echter beter uit de slag, vermits het in de arbeidsongevalwet bepaalde plafond-bedrag van 120.000 frank voor hen niet bestaat.

De ongevallen overkomen op de weg, behoudens op het gebied der medische en farmaceutische onkosten (Koninklijk Besluit van 22 april 1952) geven geen aanspraak op een bijzonder herstel voor de vaste en stagedoende ambtenaren, wel voor de tijdelijken en de hulpkrachten.

Er bestaat dus inderdaad aanleiding toe het probleem der arbeidsongevallen overkomen aan het rijks-personeel over het algemeen opnieuw te overwegen. De bestaande verschillen, zowel op het stuk van de procedure als van de omvang der vergoedingen, scheppen onbillijke toestanden, die soms schril afsteken tegenover de huidige sociale evolutie, en compliceren de goede gang van het personeelsbeleid.

M.i. en gelet op de interferentie met reeds bestaande wetten (pensioenwetten, Burgerlijk Wetboek, enz.) zou het de voorkeur verdienen voor het gehele rijks-personeel (en zo mogelijk voor het personeel van al de openbare diensten) een bijzondere wet te maken, die zo nauw mogelijk aansluit met de arbeidsongevalwet voor de privaatrechtelijke werknemers, doch

voldoende rekening houdt met de bijzondere omstandigheden die de loopbaan regelen van de openbare bedienden.

In die wet zou het vraagstuk van het verhaal tegen derden en tegen de openbare dienst zelf en van de verzekering afdoende moeten geregeld worden (5).

Een gepaste regeling is ook nodig voor de cumulatieve problemen (wedde of pensioen en vergoeding). In de openbare diensten staat immers de wedde in verhouding tot de graad en niet tot de arbeidscapaciteit, zodat «het loon dat een personeelslid kan verdienen vooraleer het volledig genezen is» wellicht op een andere manier dient geapprecieerd te worden dan in de private sector. Zolang de betrokkene zijn graad behoudt is er voor hem geen sprake van een materiële, zelfs hypothetische, schade.

Tenslotte, wat de bevoegde rechtsmacht betreft, bestaat er m.i. geen bezwaar dat de vrederechter ook voor het statutair rijks-personeel zou optreden, al is er misschien wel iets te zeggen voor een bijzonder, door een magistraat voorgezeten college, samengesteld uit ambtenaren en afgevaardigden van de beroepsverenigingen, dat, meer vertrouwd met de eigen aard van de besturen, zou waken over de eenheid van rechtspraak. Dit college zou o.m. met kennis van zaken het materiële verlies forfaitair kunnen vastleggen, dat een getroffen ambtenaar lijdt, zelfs wanneer het ongeval geen graadverlaging tot gevolg heeft (beperking van mogelijke bevorderingen, enz.).

Het hierboven opgegeven programma is natuurlijk slechts een grove schets. Flink doordachte studiën zijn nog nodig om een gepast resultaat te bereiken.

Daarbij komt nog dat, wat het personeel der openbare diensten betreft, naast de arbeidsongevallen ook een nieuwe aandacht zou dienen besteed aan het geheel van de aspecten van hun sociale toestand. Van langsom meer lijkt het er immers naar dat de sociale wetgeving voor de privaatrechtelijke bedrijven gaat vooruitlopen op het regime dat geldt voor de ambtenaren.

F. MEYERS.

(1) Zie o.a. Prof. J.J.M. Van der Ven in «Bestuurswetenschappen», 4e jaargang, nr 2, maart 1950.

(2) cf. naast tal van meer gezaghebbende werken, de schematische voorstelling van die theorie in mijn artikel: Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen, 1950 - nrs 4 en 5, blz. 167 en 222.

(3) cf. art. 2 van de wet van 3 maart 1933, waarbij voor de toepassing van de wet van 18 juni 1930 een contract van dienstverhuur kenmerkend wordt gemaakt voor de bepaling van het begrip «bediende» dat in het bij dezelfde wet met sommige bedienden van openbare diensten aangevuld art. 1, gebruikt wordt.

(4) De bewijsvoering van dhr Monballiu is alleszins veel kloeker opgebouwd dan deze welke men terloops in sommige rechterlijke uitspraken vindt (cf. bv. burg. rechtb. Antw. 15-6-1955 - Journal des Tribunaux - 18 déc. 1955, blaz. 735).

(5) cf. de beschouwingen daaromtrent van dhr Mast in «De Gemeente» nr 48 - augustus-september 1953.

BIJLAGE

(Officiële vertaling)

Koninkrijk België

Advies van de afdeling Administratie van de Raad van state, IIIe Vacantiekamer, op het verzoek uitgedrukt op 8 augustus 1950, door Heer Eerste-Minister bij toepassing van artikel 6 van de wet van 23 december 1946.

* * *

Krachtens artikel 6 van de wet van 23 december 1946, vraagt de Eerste-Minister aan de Afdeling

Administratie van de Raad van State, bij schrijven van 8 augustus 1950, haar advies omtrent de gevolgen welke de wet van 20 mei 1949, waarbij de toepassing van het stelsel der maatschappelijke zekerheid wordt uitgebreid tot sommige arbeiders door de openbare besturen tewerkgesteld, zou kunnen hebben op de eventuele uitbreiding tot de tijdelijke personeelsleden en werklieden van de Staat van de wetgeving op de vergoeding der schade voortvloeiend uit de arbeidsongevallen.

In zijn schrijven van 8 augustus 1950 zet de Eerste-Minister uiteen dat uit een vergelijking van de besluitwet van 9 juni 1945, houdende wijziging van sommige bepalingen van de wetgeving op de vergoeding van schade voortvloeiend uit arbeidsongevallen, met de wet van 20 mei 1949 zou kunnen aanleiding gevonden worden om te besluiten dat laatstbedoelde wet tot gevolg heeft gehad de wetgeving op de arbeidsongevallen toepasselijk te maken op de tijdelijke personeelsleden met terugwerkende kracht op 1 januari 1945.

Deze gevolgtrekking zou voortvloeien uit onderstaande redenering: de besluitwet van 9 juni 1945 breidt het genot van de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen uit tot de «bedienden», om het even welk het bedrag van hun bezoldiging is. Maar het verslag aan de Regent dat voorafgaat aan bedoelde besluitwet duidt aan welke betekenis dient gegeven aan het woord «bedienden». Daarom neemt het verslag aan de Regent de definitie van «bediende» over «die voorzien is in de wet betreffende de «verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden», zegge — toenmaals — de wet van 18 juni 1930.

De wet van 18 juni 1930 betrof geenszins het rijkspersoneel; de bepaling van de bediende, zoals dezelfde voortvloeide uit deze wet, kon dus volstrekt niet de rijksambtenaren omvatten. Doch laatstbedoelden zijn thans van rechtswege onderworpen aan de wetgeving betreffende de ouderdom en de vroegtijdige dood der bedienden, die vervat is in het stelsel van de maatschappelijke zekerheid, krachtens de wet van 20 mei 1949. Vloeit daaruit voort dat de bepaling van de bediende, waarnaar het verslag van de Regent dat voorafgaat aan de besluitwet van 9 juni 1945 verwijst, niet meer die zou zijn der wet van 18 juni 1930, doch een meer uitgebreide bepaling, behelzende eveneens de bedienden onderworpen aan de wet van 20 mei 1949 waaronder voorkomen de rijksambtenaren.

In zijn schrijven van 8 augustus 1950 drukt de Eerste-Minister als zijn gedachte uit dat twijfel dienomtrent zou kunnen rijzen.

De aangelegenheid is niet een betwistbare zaak.

De kwestie moet in beschouwing genomen worden vanuit twee verschillende standpunten, naargelang het er gaat om tijdelijke werklieden of tijdelijke beambten.

I. Tijdelijke werklieden.

De tijdelijke werklieden zijn verbonden tegenover de Staat op grond van een *statuut*, dat vastgesteld is bij het besluit van de Regent van 10 april 1948 houdende het statuut van het tijdelijk werkliedenpersoneel der rijksbesturen. De betrekkingen van dit personeel met de Staat zijn niet onderworpen aan de wet van 10 maart 1900 op het arbeidscontract.

De wet van 24 december 1903 betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, bepaalt in artikel één van de bij het koninklijk besluit van 25 september 1931 met de latere wetten samengevoegde tekst, dat «de vergoeding der schade

» voortspruitend uit ongevallen overkomen aan werklieden der openbare of bijzondere ondernemingen, in » de loop en terzake van de uitvoering der *arbeids- » overeenkomst, beheerst door de wet van 10 maart » 1900, overeenkomstig de bepalingen van deze wet » geregeld wordt.*»

Waar het gaat om de werklieden, wordt dit toepassingsveld niet uitgebreid bij de besluitwet van 9 juni 1945. De tijdelijke werklieden van de Staat, wier statuut beheerst wordt door het besluit van de Regent van 10 april 1948, zijn dus niet onderworpen aan de wet van 24 december 1903. Indien zij sommige voordelen genieten, in geval van schade voortvloeiend uit arbeidsongevallen, dan zijn het die welke omschreven worden in artikel 10 van het besluit van de Regent van 10 april 1948, zegge gelijke voordelen als voorzien werden bij de wet van 24 december 1903.

De wet van 20 mei 1949 heeft deze toestand niet kunnen wijzigen. Zij betreft niet de tijdelijke werklieden waar het gaat om de wetgeving betreffende de gevolgen van de ouderdom en de vroegtijdige dood, vervat in het stelsel van de maatschappelijke zekerheid.

II. Tijdelijke beambten.

De tijdelijke beambten staan tegenover de Staat in het verband van een *statuut* dat vastgesteld werd bij het besluit van de Regent van 30 april 1947. Hun betrekkingen met de Staat zijn niet onderworpen aan de bepalingen betreffende het bediendencontract.

Naar luid van artikel 11 van het besluit van de Regent van 30 april 1947 «hebben zij het genot van » dezelfde geldelijke voordelen als voorzien bij de wet » op het herstel van schade voortvloeiend uit arbeids- » ongevallen.»

Deze bepaling behelst ten gunste van de tijdelijke personeelsleden die niet tegenover de Staat verbonden zijn door een contract van dienstuur, de aanvulling van een leemte, die voor hen voortspruit uit de vroegere bepalingen betreffende de vergoeding der schade voortgekomen naar aanleiding van arbeidsongevallen. Immers werd de vergoeding dezer schade, voorzien bij de wet van 27 december 1903 ten gunste van de werklieden, slechts uitgebreid door het koninklijk besluit van 28 september 1931 tot de bedienden die onderworpen zijn aan de wet van 7 augustus 1922 betreffende het bediendencontract, en bij de besluitwet van 9 juni 1945 tot al de bedienden om het even welke hun bezoldiging was, maar voor zover zij tegenover hun werkgever verbonden waren door een contract van dienstuur.

Nu de aangelegenheid van de vergoeding der schade voortvloeiend uit arbeidsongevallen een reglementaire oplossing heeft gekregen in het statuut, rijst de vraag of men in de wet van 20 mei 1949 een bepaling vindt houdende opheffing van het statuut betreffende dit punt en houdende, ten gunste van het tijdelijk personeel, indeplaatsstelling van een stelsel van vergoedingen dat een uitbreiding zou betekenen van de wetgeving toepasselijk op de contractuele betrekkingen van werklieden of bedienden.

Men zal eerst en vooral opmerken dat deze uitbreiding op zijn minst overbodig zou zijn en dat zij tot gevolg zou hebben de bedienden van de Staat te onderwerpen aan een stelsel dat naar zijn principes zou verschillen van het stelsel dat van toepassing is op de werklieden. Niets laat toe te geloven dat de werkgever van de wet van 20 mei 1949 zou van zins geweest zijn, aldus afbreuk te doen aan de eenheid van het statuut.

Men zal vervolgens opmerken dat de wet van

20 mei 1949 en de besluitwet van 9 juni 1945 een verschillend doel beogen.

De wet van 20 mei 1949 strekt er toe de bepalingen betreffende de maatschappelijke zekerheid uit te breiden tot sommige door de openbare besturen tewerkgestelde werknemers.

Het stelsel van de maatschappelijke zekerheid omvat niet de vergoeding der schade voortvloeiend uit arbeidsongevallen. De wet van 20 mei 1949 heeft slechts het stelsel van de maatschappelijke zekerheid kunnen uitbreiden in de mate dat dezelve bestaat krachtens vroegere bepalingen. Een formele wetgevende bepaling zou alleen het stelsel der maatschappelijke zekerheid kunnen wijzigen hebben, in dier voege dat bedoeld stelsel zou slaan op een aangelegenheid die er niet onder hoort en die door een andere wet beheerst wordt.

Men zal ten slotte opmerken dat geen enkele verwijzing naar de bepaling van het woord «bediende», zoals dezelve voorkomt in de wet van 18 juni 1930, opgenomen is in de tekst van de besluitwet van 9 juni 1945. Naarmate het verslag aan de Regent dat voorafgaat aan de besluitwet mag ingeroepen worden, dient opgemerkt dat het slechts waarde heeft binnen de formele grenzen van de wettelijke tekst waarnaar het verwijst.

Deze wettekst laat geen plaats open voor enig misverstand: zijn slechts «bedienden», naar de zin van de wet, de personen die een intellectueel werk verrichten ter uitvoering van een contract van diensthuur. Deze voorwaarde is essentieel voor de toepassing van de besluitwet van 9 juni 1945. Welke ook de categorieën bedienden zijn, de verzekering tegen de gevolgen van ouderdom en vroege dood mag voortaan toegepast worden. De besluitwet van 9 juni 1945, bijaldien zij niet gewijzigd wordt bij een latere wetbepaling, kan slechts van toepassing zijn op bedienden die verbonden zijn door een contract van diensthuur.

Deze voorwaarde sluit uit de toepassingsmogelijkheid der wet uit, de tijdelijke beambten van de Staat, waarop het besluit van de Regent van 30 april 1947 van toepassing is.

De afdeling Administratie brengt het advies uit dat de wetgever op de arbeidsongevallen niet van toepassing is, noch op de tijdelijke werklieden, noch op de tijdelijke beambten van de Staat.

Advies gegeven op 30 augustus 1950 door de IIIe Vacantiekamer van de Raad van State.

De Griffier,
Theo A. Coopman.

De Voorzitter,
M. Vauthier.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 26 september 1955.

Voorzitter: M. Fettweis.
Raadsheer-Verslaggever: M. Bareel.
Advocaat-Generaal: M. Mahaux.

Strafrecht. — Exploitatie van ontucht of prostitutie. — Verhuring van onroerend goed aan iemand, die zich aan ontucht of prostitutie overlevert.

De verhuring van een onroerend goed aan een persoon, die zich aan ontucht of prostitutie overlevert, en de inning van de huurprijs, zelfs wetens gedaan, volstaan niet om de exploitatie van de ontucht of van de prostitutie van die persoon uit te maken.

Bovendien wordt vereist dat de verhuurder voordeel heeft willen trekken van eens anders ontucht of prostitutie.

Van Miggerode e.a.

Gelet op het bestreden arrest d.d. 14 december 1954 gewezen door het Hof van beroep te Brussel;

I. Aangaande de voorziening van Van Miggerode Gerard:

Over het enig middel: schending van artikelen 380, bis 4°, van het strafwetboek, zijnde artikel 2 der wet van 21 augustus 1948 tot afschaffing van de officiële reglementering van de prostitutie, doordat het bestreden arrest verklaart dat «te vergeefs zou staande gehouden worden dat de eenvoudige inhuurgeving met kennis van zaken gedaan, de inbreuk op artikel 380, bis 4°, van het strafwetboek niet kan uitmaken; dat er geen onderscheid hoeft gemaakt te worden daar waar de wettekst er geen voorziet; dat het woord «exploitatie» het feit niet betekent op overdreven wijze profijt of voordeel te trekken, door overmatige

prijzen, van de ontucht of van de prostitutie, doch dat het volstaat dat beklagde bewust op welke manier ook, geldmiddelen uit de ontucht of de prostitutie trekt opdat het misdrijf zou bestaan», dan wanneer duidelijk uit de voorbereidende werkzaamheden en uit de geest van de wet blijkt dat hetgeen de wet heeft willen beteugelen de inhuurgeving is mits een duidelijk overdreven huurprijs, omdat de huurster geprostitueerd is;

Overwegende dat de verhuring van een onroerend goed aan een persoon die zich aan ontucht of prostitutie overlevert en de inning van de verhuringsprijs, zelf wetens gedaan, niet volstaan om de exploitatie van de ontucht of van de prostitutie van die persoon uit te maken;

Dat bovendien vereist wordt, dat de verhuurder voordeel heeft willen trekken van eens anders ontucht of prostitutie;

Overwegende dat het arrest noch op de overdrijving van de huurprijs noch op geen enkele omstandigheid welke deze wil vaststelt wijst;

Dat de uitgesproken veroordeling, dienvolgens, niet wettelijk met redenen is omkleed;

(Verder zonder belang);

Om die redenen:

Verbreekt het bestreden arrest voor zoveel het ten opzichte van Van Miggerode Gerard uitspraak doet; Verwerpt de voorzieningen van Van Binst Caroline en van De Deyn Marie;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt aanlegsters Van Binst en De Deyn tot de kosten, daarin niet begrepen de kosten van de voorziening van Van Miggerode Gerard, welke ten laste van de Staat zullen zijn;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Luik.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 30 september 1955.

Eerste-Voorzitter : M. Wouters.
Raadsheer-Verslaggever : M. van Beirs.
Advocaat-Generaal : M. Depelchin.
Advocaat : Mr. P. De Demeur.

Talen. — Gebruik der talen in gerechtszaken. — In eerste aanleg afzonderlijke beslissingen, de een in het Nederlands, de andere in het Frans. — Samenvoeging door de rechter in hoger beroep en bepaling van de taal van de rechtspleging. — Partijen mogen niet voorzetting van de rechtspleging vragen in de andere taal.

De wet op het gebruik der talen in gerechtszaken heeft het beginsel van de eenheid van taal van de rechtspleging gehuldigd; artikel 24 dier wet schrijft voor dat voor de rechtscolleges in hoger beroep voor de rechtspleging de taal zal worden gebruikt, waarin de bestreden beslissing is gesteld, juist omdat in principe de gehele rechtspleging in dezelfde taal dient te worden voortgezet.

Die regel belet echter niet dat in het belang van een goede rechtsbedeling verscheiden zaken in hoger beroep worden samengevoegd, ofschoon zij het voorwerp uitmaken van afzonderlijke beslissingen, die in eerste aanleg de een in het Nederlands, de ander in het Frans zijn gesteld; in dat geval is de rechter, die de zaken in hoger beroep samenvoegt, gehouden bij een met redenen omklede beslissing de taal van de rechtspleging te bepalen, gelijk de wet het voorschrijft in geval van dualiteit van talen in eerste aanleg.

Wanneer de taal van de rechtspleging aldus is bepaald, mogen partijen evenmin in hoger beroep als in eerste aanleg vragen dat de rechtspleging zal worden voortgezet in de andere taal.

Vandersteen t/ Verbist.

Gelet op het bestreden vonnis, op 3 mei 1952 in hoger beroep gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel;

Gelet op het arrest op 6 mei 1955 door dit Hof gewezen naar aanleiding van een vorige voorziening tegen dit vonnis ingediend en bij dit arrest verworpen;

Over de ontvankelijkheid van de voorziening :

Overwegende dat luidens artikel 40 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, aangevuld door artikel 1 van de wet van 8 maart 1948, de voorziening in verbreking die na de verwerping van een eerste voorziening wordt ingesteld ontvankelijk is indien, op de tweede voorziening, het Hof vaststelt dat in de eerste geen andere nietigheid aanwezig was dan die welke uit een overtreding van bedoelde wet voortspruit;

Overwegende dat de door het arrest van 6 mei 1955 verworpen voorziening ontvankelijk zou geweest zijn indien, in plaats van in het Frans te zijn gesteld, zij overeenkomstig artikel 27 van hoger vermelde wet, in het Nederlands ware gesteld, taal waarin de bestreden beslissing werd gewezen;

Overwegende bijgevolg dat onderhavige voorziening, ingediend vóór het verstrijken van de termijn van één maand van af de dag waarop het arrest van verwerping werd uitgesproken, ontvankelijk is;

Over het middel, schending van artikelen 4, 6, 24,

37 en 40 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, 6, 1350 en 1351 van het Burgerlijk wetboek en 1029 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging,

doordat het bestreden vonnis, op verzoek van geïntimeerde, thans aanlegster, bevolen heeft dat de rechtspleging zou gevoerd worden in de Franse taal, dan wanneer de rechtbank, bij haar vonnis op tegenspraak dd. 22 december 1951, reeds de keus gedaan had van de Nederlandse taal voor de rechtspleging in beroep en dan wanneer het verzoek tot verandering van taal niet kan aangenomen worden bij gebrek geformuleerd geweest te zijn vóór alle verweer :

Overwegende dat, bij vonnis van 22 december 1951, de rechtbank van eerste aanleg, waarbij de hogere beroepen tegen twee vonnissen van het vrederecht aanhangig waren, beide tussen de zelfde partijen uitgesproken, het ene in de Franse taal, het andere in de Nederlandse, die zaken samengevoegd heeft daar zij samenhangend waren en, bij gemotiveerde beslissing, de Nederlandse taal heeft aangeduid voor de rechtspleging; dat de rechtbank, daarenboven, bij het zelfde vonnis, een deskundig onderzoek heeft bevolen;

Dat tegen dit vonnis geen voorziening werd ingediend;

Overwegende dat de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken het grondbeginsel van de eenheid van taal van de rechtspleging gehuldigd heeft, dat artikel 24 voorschrijft dat vóór de rechtscolleges in hoger beroep de taal waarin de bestreden beslissing is gesteld, voor de rechtspleging zal worden gebruikt, juist omdat in principe gans de rechtspleging in de zelfde taal dient voortgezet te worden;

Overwegende dat die regel nochtans niet belet dat in het belang van een goede rechtsbedeling verscheidene zaken in hoger beroep zouden samengevoegd worden, alhoewel zij het voorwerp uitmaken van afzonderlijke beslissingen die in eerste aanleg de ene in het Nederlands, de andere in het Frans werden gesteld; dat in dit geval de rechter, die de zaken in hoger beroep samenvoegt, gehouden is, bij een met redenen omklede beslissing, de taal van de rechtspleging te bepalen, gelijk de wet het voorschrijft, in geval van dualiteit van talen, in eerste aanleg;

Overwegende, dat wanneer de taal van de rechtspleging aldus is bepaald, de partijen, evenmin in hoger beroep als in eerste aanleg, mogen vragen dat de rechtspleging zou voortgezet worden in de andere taal;

Overwegende derhalve dat het bestreden vonnis een verandering van de taal van de rechtspleging niet heft kunnen bevelen zonder de in het middel aangeduide bepalingen van de wet van 15 juni 1935 te schenden;

Overwegende dat de verbreking van het vonnis van 3 mei 1952, de vernietiging van de daarop volgende rechtspleging medebrengt;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis en vernietigt de daarop volgende rechtspleging;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissingen te weten het bestreden vonnis van 3 mei 1952 en het daarop volgend vonnis van 13 juni 1952;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven, zetelende in hoger beroep.

RAAD VAN STATE

5e Kamer. 12 maart 1956.

Zetel: MM. Mast, voorzitter-verslaggever, Buch en Mees.

Auditoraat: Juffr. Bourquin.

Advocaat: Mr. Wuyts loco Mr. Smedts.

1. **Administratieve contracten. — Totstandkoming. — Aanbesteding** (1 en 2).
2. **Raad van State. — Geschil nietigverklaring. — Bevoegdheid** (1).
3. **Administratieve akten. — Geldigheid. — Afwending van macht** (2).

1. *Het komt de Raad van State niet toe zich, bij de beoordeling van de beroepsbekwaamheid en de solvabiliteit van de inschrijvers, in de plaats te stellen van de administratie.*
2. *Wanneer de aanbestedingsvoorwaarden van de concessie der exploitatie van een inrichting die tot het publiek Staatsdomein behoort, bepalen dat de inschrijvers rekening moeten houden zowel met de mogelijkheid van een kosteloze toegang van het publiek tot die inrichting als met de mogelijkheid van inkomgelden, en wanneer de Minister die overgaat tot de aanbesteding het inkomgeld slechts afschaft na het openen van de inschrijvingen omdat hij slechts op dit tijdstip het accoord van de Minister van Financiën heeft bekomen terwijl hij dit accoord vóór het openen van de inschrijvingen had gevraagd, is er geen grond om aan te nemen dat de beslissing het inkomgeld af te schaffen ingegeven werd door het opzet de inschrijver te bevoordelen die de laagste prijs aanbodt in de onderstelling van de kosteloze toegang.*

Van Ruyskensvelde t/ Belgische Staat (Minister van Volksgezondheid en van het Gezin).

Gezien het verzoekschrift d.d. 30 april 1955;

Overwegende dat het beroep strekt tot de vernietiging van de beslissing van de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin, waarbij de exploitatie van het paviljoen «De Eiken» (concessie I), van de herberg, zuidelijke vleugel van de strandgebouwen (concessie VI), van de winkel voor bad- en strandartikelen, dagbladen, tijdschriften en «souvenirs» (concessie VII), van het café-restaurant «Boothuis» (concessie IX), van het domein te Hofstade aan verzoeker werd onthouden en aan Luypaert R. toegewezen; dat de bestreden beslissing hem op 8 april 1955 ter kennis werd gebracht;

Overwegende dat op 23 maart 1955 een reeks concessies tot exploitatie van verschillende inrichtingen van het Rijksdomein te Hofstade in aanbesteding werden gesteld; dat de aanbesteders werden verzocht rekening te houden zowel met de mogelijkheid dat de toegang tot het domein kosteloos zou zijn als met de mogelijkheid dat een inkomgeld zou worden geëist; dat verzoeker, die uittredend concessiehouder is van drie inrichtingen, voor het geval dat geen inkomgeld zou worden geëist offerten deed die lager waren dan die van Luypaert R.; dat voor het zomerseizoen 1955 de inkomgelden werden afgeschaft; dat de concessies I, VI, VII, IX en XI aan Luypaert R. werden toegewezen; dat de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin op 8 april 1955 aan verzoeker liet weten

dat de exploitatie van het boothuis, de milkroom en de winkel voor strandartikelen hem niet meer werden toegewezen; dat verzoeker tevens verzocht werd de lokalen voor 1 mei 1955 te ontruimen;

Overwegende dat verzoeker doet gelden dat deze inrichtingen hem hadden moeten toegewezen worden daar de tegenpartij het recht had hem als uittredende concessiehouder de te begeven inrichtingen toe te wijzen ook wanneer zijn aanbod niet het voordeligst was, voor zover hij zich bereid verklaarde het hoogste aanbod te evenaren.

Overwegende dat dit middel in feite faalt daar geen artikel uit de «algemene exploitatievoorwaarden van 1955» aan de tegenpartij dit recht geeft;

Overwegende dat verzoeker in de tweede plaats aanvoert dat de gedane toewijzing strijdig is met het littera A van de algemene exploitatievoorwaarden, luidens welk enkel de personen, die voldoende waarborgen bieden wat hun beroepsbekwaamheden betreft, geldig kunnen inschrijven; dat, volgens verzoeker, Luypaert R. deze waarborgen, zowel wat de beroepsbekwaamheid als wat de solvabiliteit betreft, niet biedt;

Overwegende dat dit middel niet kan worden weerhouden; dat het de Raad van State niet toekomt zich bij de beoordeling van de beroepsbekwaamheid en de solvabiliteit van de inschrijvers in de plaats te stellen van de tegenpartij;

Overwegende dat verzoeker beweert dat de aanbesteding onregelmatig is geweest omdat de inschrijvers rekening moesten houden met de mogelijke afschaffing en het mogelijk behoud van de inkomgelden en het de Minister mogelijk was «deze of gene aanbieder te bevoordelen door de keuze tussen beide mogelijkheden uit te stellen tot na de opening van de inschrijving»;

Overwegende dat de door de tegenpartij bedoelde variante aan alle mededingers en vóór de toewijzing van de te begeven concessies werd opgelegd; dat de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin op 22 februari 1955 het accoord van de Minister van Financiën had gevraagd vóór de afschaffing van de inkomgelden en dit accoord eerst werd gegeven na het in aanbesteding stellen; dat er geen reden voorhanden is om aan te nemen dat de beslissing van de tegenpartij, de inkomgelden af te schaffen, ingegeven werd door het opzet een van de inschrijvers te bevoordelen; dat het laatste middel van verzoeker niet kan worden weerhouden,

Besluit :

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

Artikel 2. — De betaling van het recht van 700 fr. wegens kosten, valt ten laste van verzoeker.

VLAAMSE JURISTEN

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e kamer. — 10 februari 1956.

Voorzitter : M. Delvaux.

Raadsheren : M.M. Elleboudt en Amy.

Advocaat-generaal : M. Collard.

Advocaten : Mrs. Baeté, Tant en Bosmans.

Onrechtmatige daad. — Aansprakelijkheid van de eigenaar van een dier. — Vermoeden van schuld.

De verantwoordelijkheid van de eigenaar van een dier is op een wettelijk schuldvermoeden gegrond; de schuld bestaat hierin, dat hij het dier niet bewaakt heeft om het te beletten de schade aan te richten, of zelfs in het feit, dat hij een gevaarlijk dier heeft bezeten, waarop het meest waakzaam toezicht niet geholpen heeft. Daar deze fout ondersteld wordt moet zij niet bewezen worden door degene, die het herstel van de door hem geleden schade vordert. Dit vermoeden is echter slechts « juris tantum »; het is wederlegbaar, aangezien de wet het tegenbewijs niet uitsluit.

Wed. Borgers-Mertens t/ Uten en Uten / Mottie.

Overwegende dat Uten de solidaire veroordeling van Mertens Maria, weduwe Borgers en van Mottie Jan vordert tot betaling van een schadevergoeding van 28.140 fr. met de vergoedende en wettelijke intresten uit hoofde van de gevolgen van een ongeval, dat de eerste rechter als volgt samengevat heeft : Op 20 januari 1952, te Geetbets, te 6 uur 's morgens, reed Uten Paul in de richting van Budingen met zijn personenwagen; het was mistig weder; hij kwam plots in aanraking met een paard dat losgebroken was en van de verhoogde berm op de steenweg sprong toen de auto voorbij reed;

Overwegende dat de botsing materiële schade aan het voertuig veroorzaakte; er dient opgemerkt te worden dat de rijkswacht vastgesteld heeft, dat het dier rond de kop een gebroken stalband droeg; dat het paard eigendom van beroepster is en dat de stal waaruit het ontsnapte in het bezit van beroepene is;

Overwegende dat naar de dagvaarding en conclusies, Mertens Maria en Mottie Jan verantwoordelijk zijn voor de schade aan Uten berokkend, de eerste als bewaakster van het dier, de tweede op voet van artikels 1382, 1383 en 1384 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dus dat er dient opgezocht te worden wie op het ogenblik van het ongeval de bewaking had;

Overwegende dat beroepster eigenares van de hengst is;

Overwegende dat zij dus, naar art. 1385 van het Burgerlijk Wetboek verantwoordelijk is, tenzij zij het bewijs levert van een overdracht der bewaking of dat een vreemde oorzaak de schade teweegbracht;

Dat beroepster sinds vier jaar gebruik maakte voor het stallen van een gedeelte van de stal van beroepene, dat zij of haar kinderen of ondergeschikten helemaal zorgden voor het voederen, het onderhoud en het vastbinden en dat zij daarna het dier voor de ganse nacht aan zichzelf overliet;

Overwegende dat het beroepster aan bewijsmiddelen mangelt omtrent de overdracht van de bewaking;

Overwegende dat haar verantwoordelijkheid dus op een wettelijk schuldvermoeden gegrond is : « De schuld bestaat hierin : het dier niet bewaakt te hebben om het te beletten de schade aan te richten, of zelfs in het feit van een gevaarlijk dier te hebben bezeten,

waarop het meest waakzaam toezicht niet geholpen heeft. Daar deze fout ondersteld is moet ze niet bewezen worden door degene die het herstel van de geleden schade eist. Doch dit vermoeden is enkel juris tantum. Het is wederlegbaar, aangezien de wet het tegenbewijs niet uitsluit » (Kluyskens-Beginselen van Burgerlijk recht, de verbintenissen n° 400);

Overwegende dat het onbehoorlijk vastbinden van het paard de beslissende oorzaak is van het gebeurde;

Overwegende dat het niet opgaat thans de verantwoordelijkheid van Mottie in het gedrang te willen brengen met te beweren dat hij een fout heeft begaan met de stal 's nachts open te laten.

Overwegende dat de gedragslijn van Mottie voorgeschreven was door de vrees die hij koesterde in geval de hengst zou loskomen, dat hij met zijn paard zou komen te vechten; dat die maatregel door de weduwe Borgers nooit werd afgekeurd;

dat het laatstgenoemde vrijstond, indien zij desaan gaande argwaan koesterde haar hengst elders te stallen;

Overwegende dat de schade verrechtvaardigd is tot een beloop van 21.645 fr. wegens herstellingswerken, 2.165 fr. wegens taks en 2.400 fr. wegens genotsder ving (16 × 150 fr.) hetzij samen 26.210 fr.;

Om die beweegredenen :

Het Hof,

Rechtsprekende op tegenspraak,

Gelet op art. 24 der wet van 15 juni 1935;

Alle andere of strijdige besluiten verwerpende;

Ontvangt de beroepen, voegt ze samen wegens verknoktheid;

Bevestigt het bestreden vonnis onder de wijziging dat het door het bestreden vonnis toegekend bedrag, hetzij 29.370 fr. op 26.210 fr. wordt herleid;

Verwijst de weduwe Borgers in de ¼ en Uten in ¼ der kosten van beroep.

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 23 mei 1955.

Voorzitter : M. Vanparijs.

Raadsheren : M.M. De Grootte en Soenens.

Advocaat-generaal : M. Ely.

Advocaten : Mrs L. Rombaut en J. Mertens de Wilmars.

Stedebouw. — Recht van de gemeente om het oprichten van een constructie te onderwerpen aan een voorafgaande toelating van het College van Burgemeester en schepenen. — Bij constructie zonder die toelating veroordeling van de betrokkene tot herstel van de vorige toestand.

De bij ministerieel besluit aan de betrokkene verleende toelating tot het aanleggen van een spoorverbinding ontslaat hem geenszins van zijn verplichting de toelating van de gemeentelijke overheid te bekomen, indien hij daartoe tot een constructie overgaat.

Om het even wie — zelfs de Staat — moet immers de gemeentelijke reglementen naleven bij het verrichten van bouwwerken of constructies.

De gemeenteoverheid is ingevolge de artikelen 76, 77, en 78 van de gemeenterwet gerechtigd het oprichten van een bouwwerk of constructie te onderwerpen aan de voorafgaande toelating van het college van burgemeester en schepenen; de omstan-

digheid dat deze constructie tot de verbinding van het bedrijf van de betrokkene met de spoorwegen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen zou dienen, brengt geen wijziging in deze bevoegdheid van de gemeente.

Daar de gemeentelijke overheid onder haar verantwoordelijkheid gehouden is de haar bij de wet toevertrouwde taak te vervullen en terzake te zorgen voor de vrijwaring der gezondheid in de gemeente, de veiligheid van de inwoners en de geriefelijkheid van de wegen, ontleent zij aan de gehoudenheid het recht wegneming te vorderen van hetgeen die vrijwaring in het gedrang brengt.

In het onderhavig geval is dit recht geschonden door het onrechtmatig toedoen van de betrokkene, daar deze de constructie heeft opgericht zonder de regelmatig voorgeschreven voorafgaande toelating, zodat aldus ten nadele van de gemeente schade is ontstaan.

Het herstel van deze schade is slechts mogelijk door het terugbrengen van de betrokken plaatsen in hun vorige toestand, mitsgaders het slopen, afbreken of wegnemen van de onrechtmatig uitgevoerde werken.

Gemeente Hoboken t/ Bulens.

Verdacht van :

te Hoboken, kanton Antwerpen, tussen 1 april 1953 en de 14 mei 1953,

A. Bij inbreuk op artikelen 18, 27 en 31 van de besluitwet van 2 december 1946, betreffende stedenbouw, op het grondgebied omschreven door het besluit van de Regent van 1 februari 1945, waarbij tot het opmaken van een algemeen of bijzonder plan van aanleg wordt besloten, gebouwd, afgebroken of wederopgebouwd te hebben zonder voorafgaande geschreven en uitdrukkelijke toelating van de minister van Openbare Werken of zijn afgevaardigde.

Bij samenhang : B. Bij inbreuk op artikelen 11 en 115 van het gemeentelijk bouwreglement der gemeente Hoboken, zonder voorafgaande geschreven toelating van het college van burgemeester en schepenen, op welke grond en op welke afstand ook, van de openbare weg, afsluitingsmuren, constructies of gebouwen van welke aard ook gebouwd, herbouwd, veranderd, hersteld of afgebroken te hebben.

De verdenkingen A en B aangevuld en gewijzigd als volgt en waarvoor de beklagde ter terechtzitting van 19 december 1953 verklaarde vrijwillig te verschijnen, te weten : feit A : « Bij inbreuk op artikelen 18, 27 en 31 van de besluitwet van 2 december 1946 betreffende stedenbouw, op het grondgebied omschreven door het besluit van de Regent van 1 februari 1945, waarbij tot het opmaken van een algemeen of bijzonder plan van aanleg wordt besloten, gebouwd, afgebroken of wederopgebouwd of ontbost, of het reliëf van de grond aanzienlijk gewijzigd te hebben door graven of aan-aarden, zonder voorafgaande geschreven en uitdrukkelijke toelating van de minister van Openbare Werken of zijn afgevaardigde, en feit B : aangevuld na de bewoordingen « of afgebroken te hebben » door « graving »- of funderingswerken te hebben uitgevoerd, putten van welke aard ook, gebouwd, hersteld of te niet gedaan te hebben »; dit alles tussen 1 april 1953 en 12 juni 1953.

Na uitspraak te hebben gedaan op strafrechtelijk gebied, verklaarde de rechtbank de vordering van de burgerlijke partij niet ontvankelijk in zover zij gesteund is op betichting A, en verklaarde zij zich onbe-

voegd om over deze vordering te kennen in zover zij gesteund is op betichting B.

De burgerlijke partij werd verwezen in de kosten door haar gedaan.

Bij vonnis der rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, achtste correctionele kamer met één rechter, gedagtekend van 16 januari 1954, waarvan de burgerlijke partij beroep ingesteld heeft op 21 januari 1954;

Bij arrest van het Hof van Beroep te Brussel d.d. 28 april 1954 werd het beroep ontvankelijk verklaard en werd vastgesteld dat de omschrijving der betichting B voor wat het voorziene tijdstip betreft dient te worden ingekort tot op 1 mei 1953.

Verder werd het beroep ongegrond verklaard en het bestreden vonnis bevestigd.

De burgerlijke partij werd verwezen in de kosten van beroep door haar gedaan.

Bij arrest van het Hof van Verbreking dd. 17 januari 1955 werd het hiervoren vermeld bestreden arrest verbroken in zover het beslist heeft over de burgerlijke vordering van aanlegster en gezegd werd, dat melding van het arrest van het Hof van Verbreking zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing en werden de kosten ten laste gelegd van de verweerder.

De aldus beperkte zaak werd verwezen naar het Hof van Beroep te Gent.

Gelet op het arrest van het Hof van Verbreking d.d. 17 januari 1955, waarbij het arrest van het Hof van Beroep te Brussel d.d. 28 april 1954 verbroken werd ten aanzien van de burgerlijke vordering vanwege de gemeente Hoboken en de alzo beperkte zaak naar het Hof van Beroep alhier verwezen wordt;

Overwegende dat de burgerlijke partij, de gemeente Hoboken, tijdig en regelmatig beroep aantekende tegen het ten deze verleend vonnis door de Correctionele Rechtbank te Antwerpen op 16 januari 1954;

Overwegende dat uit de vaststellingen vanwege de politie te Hoboken gebleken is dat de verweerder, Bulens Omer, tussen 1 april en 14 mei 1953 op zijn private stapelplaats voor afvalgoederen een geheel van werken heeft uitgevoerd, dat strekte tot de aanleg van een verbindingsspoor en een daarbij behorende loskaai en ook deze aanleg tot stand bracht;

Dat deze inrichtingen — verbindingsspoor en loskaai — niet slechts ononderbroken uitgevoerd werden, maar tevens als een geheel voorkomen zowel in hun doelstelling als in hun uiterlijke verschijningsvorm;

Overwegende dat uit voormelde vaststellingen van de politie en tevens uit de overgelegde afdrukken (zie kaft 27, onderhaft I) vaststaat dat door de uitvoering van de aangehaalde werken verschillende materialen samengebracht werden en tot eenheid gebracht, dat zij door hun ordentelijke opeenstapeling en zelfs door betonnen palen met de grond verbonden werden, zodat zij metterdaad als een, wellicht onoglijke, maar toch wel bepaalde constructie voorkomen;

Overwegende dat verweerder op 20 mei 1949 om toelating verzocht bij het gemeentebestuur te Hoboken en binnen drie maanden daarna, in onderwerpelijk geval op 9 juni 1949, die toelating geweigerd werd;

Dat hij, bij schrijven d.d. 5 augustus 1950, bevestigd op 14 september 1950, zijn aanvraag om toelating hernieuwde en op 6 oktober 1950 hem bericht werd dat de weigering gehandhaafd werd;

Dat ter zake het gemeentelijk bouwreglement geen termijn bepaald heeft en aldus geen korter termijn dan drie maanden in dit geval toepasselijk zijn kan (zie Wilkin, Loi Communale, n° 693);

Dat door de gemeente Hoboken steeds binnen de termijn van drie maanden beslist werd en dat verweerder

hoe dan ook geen laattijdigheid van de beslissing kan inroepen, vermits hij lange tijd na de aanzegging van de weigering van toelating de uitvoering van de werken aanving;

Overwegende dat de besluiten van weigering niet als onwettelijk voorkomen omdat de redengeving op bezwaren «onder stedenbouwkundig opzicht» gegrond is;

Dat, zowel uit de aanzegging van de weigering d.d. 9 juni 1949 als uit het navolgend schrijven d.d. 14 november 1950, blijkt dat de afwijzing, benevens haar grondslag gesteund op het algemeen plan van aanleg van de Antwerpse agglomeratie, een afdoende en volledige motivering vond in het gemeentelijk plan van aanleg;

Dat de bevoegdheid van de gemeente op het stuk van stedenbouw niet werd opgeheven, vermits de overheid aldaar in de eerste plaats belast blijft met het opmaken van de plannen van aanleg en de regering slechts tussenbeide komt indien de gemeente niet overgaat tot het opmaken van die plannen; dat verder artikel 18 van het besluit d.d. 2 december 1946 behelst dat de betrokkene zich nog steeds naar de gemeentelijke reglementen op het stuk van bouwwerken moet schikken (vergelijk Wilkin, Loi Communale, n° 696 bis en ter);

Dat de stedenbouwkundige motieven, indien zij enerzijds verband houden met aesthetische begippen en voorstellingen, tevens — en ter zake metterdaad — een uitdrukking vorm zijn van de vrijwaring van de gezondheid van de gemeente, de veiligheid van de bewoners en de geriefelijkheid van de wegenis, dit beduidt van een wettelijk aan de gemeente toevertrouwde taak;

Dat de motieven 3 en 4, vermeld in de aanzegging van weigering d.d. 9 juni 1949 — welke als een afdoende en volledige motivering op zichzelf voorkomen — beslist thuishoren binnen het raam van voormelde gezondheid, veiligheid en geriefelijkheid;

Overwegende dat, vermits de wet op de politie der spoorwegen uitdrukkelijk de nijverheidsverbindingsspooren uitsluit ten aanzien van die wetgeving (vergelijk artikel 16 wet d.d. 25 juli 1891), alhier van politie der spoorwegen geen spraak is;

Dat het verwezenlijken van een constructie, met het oog op het aanleggen van een spoor en een loskaai, overigens blijkbaar hoe dan ook buiten het raam van de «politie der spoorwegen» valt, welke wezenlijk niets anders is dan een taak van toezicht met het oog op orde en veiligheid in het verkeer per spoor;

Overwegende dat de toelating aan verweerder bij ministerieel besluit d.d. 26 juli 1951 verleend tot het aanleggen van een spoorverbinding deze geenszins ontslaat van zijn verplichting de toelating van de gemeentelijke overheid te bekomen indien hij daartoe tot een constructie — zoals ter zake metterdaad verwezenlijkt werd — overgaat;

Dat immers om het even wie — zelfs de Staat — de gemeentelijke reglementen dient na te leven bij het verrichten van bouwwerken of constructie (vergelijk Marcotty, Voirie Publique, uitg. 1930, n° 354 en volgende, onder meer 361);

Overwegende dat, waar het gebleken is, dat verweerder tot een constructie overging om het verbindingsspoor met loskaai aan te leggen, het van belang onthloot is na te gaan of «een spoorweg — ter zake een verbindingsspoor — een wegenis uitmaakt»;

Dat de gemeentelijke overheid gerechtigd was ingevolge artikelen 76, 77 en 78 van de gemeentewet het oprichten van een bouwwerk of constructie te onderwerpen aan een voorafgaande toelating vanwege het college van burgemeester en schepenen en dat de om-

standigheid dat deze constructie tot een verbinding van het bedrijf van verweerder met de sporen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen zou dien, deze bevoegdheid van de gemeente niet wijzigt;

Dat immers deze omstandigheid niet belet dat de gemeentelijke overheid binnen het raam bleef van de vrijwaring van de gezondheid der gemeente, de veiligheid van de bewoners en de geriefelijkheid van de wegenis;

Dat de gemeente Hoboken metterdaad, niet in artikelen 2 en 3, maar in artikel 11 van haar bouwreglement de constructies aan een voorafgaande en geschreven toelating van het college van burgemeester en schepenen ondergeschikt maakte;

Overwegende dat, vermits zoals hierboven werd aangetoond, de door verweerder uitgevoerde werken het bouwen van een constructie uitmaken en niet voorkomen als «een stapel materiaal» of een «voorlopige opeenhoping van afbraakmateriaal», zij onderworpen waren aan de opgelegde voorafgaande toelating, vastgelegd in artikel 11 van het bouwreglement, onverschillig of verweerder gemachtigd was «stapels materiaal met een maximum hoogte van drie meter op te richten»;

Overwegende dat, indien deze werken wellicht ten aanzien van verweerder als een «vorm van innerlijke organisatie van zijn bedrijf» voorkomen, zulks niet wegneemt dat zij tevens een constructie tot stand brachten en aldus de gezondheid, de veiligheid en de geriefelijkheid van doorgang in het gedrang brengen, waarover de gemeentelijke overheid te waken heeft (vergelijk Wilkin, uitg. 1947, n° 670, onder meer 2°-d);

Overwegende dat aldus de onder littera B van de oorspronkelijke dagvaarding van de Procureur des Konings (stuk 15) omschreven tekortkoming aan het bouwreglement van de gemeente Hoboken bewezen is;

Overwegende dat, vermits de gemeentelijke overheid onder haar verantwoordelijkheid gehouden is de plichten van de haar wettelijk toevertrouwde taak te vervullen en ter zake te zorgen voor de vrijwaring van de gezondheid van de gemeente, de veiligheid van de bewoners en de geriefelijkheid van de wegenis, zij uit deze gehoudenheid het recht put herstelling te vorderen van hetgeen die vrijwaring in het gedrang brengt;

Dat dit recht in onderwerpelijk geval geschonden werd door het onrechtmatig toedoen van verweerder, waar hij voormelde constructies oprichtte, zonder de regelmatig voorgeschreven toelating en dat aldus ten nadele van de burgerlijke partij een schade ontstond;

Dat de herstelling van deze schending en schade slechts mogelijk is door het terugbrengen van de betrokken plaatsen in hun voorgaande toestand, mitsgaders slopen, afbreken of wegnemen van de ten onrechte uitgevoerde werken, vermits daarbuiten de ontstane schending bestendig wordt; dat zelfs de toepassing van de strafwet en ook het toemeten van een strafsancie — indien dit laatste althans wegens verjaring niet uitgesloten was — geenszins de schending zou goedmaken en de gemeentelijke overheid zou toelaten haar wettelijke taak naar behoren te vervullen;

Dat aldus de vordering van de burgerlijke partij ontvankelijk en gegrond voorkomt;

Overwegende dat uit de redengeving van de weigering tot toelating van constructie aan verweerder blijkt dat niet alleen bij het verwezenlijken van de Ringlaan rondom Antwerpen de onderwerpelijke werken belemmerend en als hinderend zullen voorkomen, maar dat zij thans reeds en nog meer in de nabije toekomst de hierboven omschreven taak van de gemeentelijke overheid verhinderen (vergelijk motieven 3 en 4 van de aanzegging d.d. 6 juni 1949);

Dat het, gelet op de belangrijkheid van de uitvoer-

de werken en op de onvermijdelijke aanpassing welke het bedrijf van verweerder bij het te niet doen van de constructie zal moeten ondergaan, passend voorkomt een termijn van zes maanden toe te staan;

Om deze redenen,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935, artikelen 211, 212, 215 van het Wetboek van Strafvordering, artikel 140 der wet van 18 juni 1869, gewijzigd door artikel 2 der wet van 4 september 1891, alle wetsbepalingen door de Voorzitter ter terechtzitting aangeduid,

Het Hof,

Rechtdoende op tegenspraak :

Alle andere of strijdige besluiten als ongegrond afwijzend,

Verklaart appellante, de burgerlijke partij gemeente Hoboken, ontvankelijk in haar beroep tegen het vonnis gewezen op 16 januari 1954 door de Correctionele Rechtbank te Antwerpen;

Doet het aangevochten vonnis te niet in zijn beschikkingen, waar deze rechter zich onbevoegd verklaarde om kennis te nemen van de vordering van voormelde burgerlijke partij zover die eis steunde op de verdenking B en de burgerlijke partij in haar kosten verwees.

Ten deze opnieuw wijzend met eenparigheid van stemmen :

Veroordeelt de verweerder Bulens Omer de plaatsen, waar de alhier besproken werken werden uitgevoerd, in hun oorspronkelijke toestand te herstellen door sloping, afbraak en wegruiming van de verwezenlijkte constructie, met name een verbindingsspoor met loskaai, binnen de zes maanden van het in kracht van gewijsde treden af van dit arrest.

Beslist dat de burgerlijke partij, indien verweerder aan voorgaande beschikking niet voldoet, gerechtigd zal zijn zelf de daartoe vereiste werken uit te voeren op kosten van verweerder.

Verwijst verweerder, Bulens Omer, in de kosten op de burgerlijke vordering van de gemeente Hoboken in de twee instanties.

NOOT : Het bestreden vonnis van de Rechtbank te Antwerpen d.d. 16 januari 1954 is verschenen in het R. W. 1953-1954, 1731.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

17 november 1955.

Voorzitter : M. A. Necker.

Rechters : M.M. Moerenhout en Verbrugghen.

Advocaten : Mrs Roelandts en Gillon.

Voorrechten van de Staat en van de R.M.Z. — Hypotheek van de Staat.

De bijdragen, die moeten betaald worden aan de R.M.Z. doen ten laste van hem, die de betaling moet doen, een zekere en opeisbare schuld ontstaan van de dag af, dat de betaling wettelijk geschieden moest; zij doen de verplichting tot betaling van bijslagen en rente ontstaan van de datum waarop zij wettelijk vervallen.

De schuld van de belastingplichtige wordt bepaald door de inkohiering der belastingen (encomement). Deze inkohiering levert de wettelijke titel op tot inning van de belastingen; deze titel wordt uitvoer-

baar, wanneer de door de ontvanger en de controleur der belastingen afgesloten rol uitvoerbaar verklaard wordt door de provinciale directeur der belastingen.

Het bij de wet van 24 december 1948 gewijzigde artikel 71 der gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen bepaalt ten behoeve van de Schatkist ter invordering van de rechtstreekse belastingen een algemeen voorrecht op het inkomen en de roerende goederen van alle aard van de belastingplichtige, met uitzondering van schepen en vaartuigen.

Dit voorrecht neemt rang onmiddellijk na de voorrechten, vermeld onder de artikelen 19 en 20 van de wet van 16 december 1851 en onder artikel 23, Boek II van het Wetboek van Koophandel. Dit voorrecht mag uitgeoefend worden gedurende twee jaren van de datum van uitvoerbaarverklaring van het kohier.

Het beslag op het inkomen of op de goederen van de belastingplichtige bewaart het voorrecht tot aan de tegeldemaking er van.

Met het beslag wordt gelijkgesteld de aanvraag, gedaan door de ontvanger der belastingen bij aangezekend schrijven aan de schuldenaren van de belastingplichtige om de verschuldigde bedragen in zijn handen te voldoen ten belope van de verschuldigde belastingen.

De wet van 24 december 1948 heeft de rang van het voorrecht van de Schatkist derwijze gewijzigd, dat het voorrecht van de R.M.Z. nu gaat boven het voorrecht van de Staat.

Naast het voorrecht beschikt de Schatkist echter krachtens art. 72 nog over een wettelijke hypotheek op de in België gelegen onroerende goederen, welke hypotheek rang neemt van de dag af van haar inschrijving.

Naar luid van artikel 4 van de wet van 24 december 1948 zijn de bepalingen dezer wet toepasselijk op de van 1 januari 1949 af gevestigde aanslagen.

Wat betreft de vóór 1 januari 1949 gevestigde aanslagen, mag de Schatkist naar luid van artikel 6 zijn voorrecht behouden, mits beslag te leggen volgens de modaliteiten van artikel 71 nieuw van de wetgeving op de inkomstenbelastingen.

Naar luid van artikel 3n, lid 2, van de wet van 27 december 1950 behoudt in afwijking van artikel 1 de wettelijke hypotheek, waardoor de vóór 1 januari 1951 ingekohierde belastingen worden gewaarborgd, de rang die ze verkregen had onder toepassing van de vorige wetgeving, onder voorwaarde dat inschrijving genomen wordt vóór 31 december 1951.

Gedurende de termijn, lopende tot 31 december 1951, bleef de wettelijke hypotheek dus zonder inschrijving bestaan, echter alleen wat betreft de vóór 1 januari 1951 ingekohierde belastingen.

De wettelijke hypotheek mag echter geen nadeel toebrengen aan een vroeger bestaand voorrecht of hypotheekinschrijving.

Mr Roelandts q.q. (Faill. Feys) t/ R.M.Z.

Overwegende dat de vordering strekt tot het horen uitspreken nopens de werkelijkheid van het voorrecht ingeroepen door beide verweerders, alsook nopens hun wederzijdse voorrang;

Dientengevolge, tot het horen zeggen voor recht, dat verweerders het bedrag hunner schuldvordering in hoofdsom en toebehoren zullen ontvangen en naar rang van hun voorrecht na vooruitneming vanwege bezorger, van de door hem voorgeschoten kosten;

I. In feite :

Overwegende dat bij vonnis d.d. 13 januari 1951, van de Rechtbank van Koophandel, te Kortrijk, de heer Hubertus Feys, in staat van faillissement werd verklaard en de heer Michel Roelandts aangesteld werd tot bezorger;

Overwegende dat blijkt uit het proces-verbaal van opstel van rekening, d.d. 17 mei 1954, dat het actief, groot 595.106,25 fr. tot een bedrag van 419.708,45 fr. opgeslorpt geweest is door de uitgaven van de bezorger, bestaande in beheerskosten, ereloon en betaling van bevoorrechte vorderingen, zodat een saldo van 101.427,85 frank overblijft;

Overwegende dat de beide verweerders aanspraak maken op dit saldo, als zijnde bevoorrecht, de R.M.Z. voor een som van 85.795 fr., de tweede voor 45.710 fr.;

II. In rechte :

Overwegende dat het overblijvende saldo onvoldoende is om de respectieve schuldvorderingen van de R.M.Z. en van de Staat volledig uit te betalen;

Dat ieder van verweerders als bevoorrechte schuldeiser de ander beweert vooraf te gaan in rang;

Overwegende dat de R.M.Z. op 6 februari 1951 een schuldvordering heeft ingediend ten bedrage van 86.795 frank, wegens bijdragen, bijlagen en verwijsrente, vanaf 3 mei 1945, tot aan 6 oktober 1949, volgens uittreksel van rekening;

Overwegende dat de Belgische Staat, op 3 februari 1951 een afgifte heeft gedaan voor verschuldigde directe belastingen, van 145.377 fr., waarvan hij nog een saldo van 45.710 fr. opvordert, aanslagen en uitvoerbaar verklaard vanaf 29 november 1950 (dienstjaar 1949-50, artikel 237) tot 1 april 1953 (dienstjaar 1950-51, artikel 6) met vervalddag vanaf 16 december 1950 tot 7 mei 1953;

Overwegende dat de bijdragen die moeten gestort worden aan de R.M.Z. in hoofde van diegene die de storting doen moet een zekere en eisbare schuld doen ontstaan van de dag af dat wettelijk de storting geschieden moest, en bijlagen en rente een schuld doen ontstaan van de datum waarop zij wettelijk vervallen;

Overwegende dat de schuld van de belastingplichtige bepaald wordt door de inkohiering der belastingen (encolement);

Dat deze inkohiering de wettelijke titel tot inning van de belastingen daarstelt. (Rép. pr. Dr. Belge, T. VI, v° Impôts, bl. 777; Tiberghien : Manuel de Dr. fiscal, bl. 131);

Dat deze titel uitvoerbaar wordt, wanneer de rol afgesloten door de ontvanger en de controleur der belastingen, uitvoerbaar verklaard wordt door de provinciale directeur der belastingen.

A. Betreft het voorrecht :

Overwegende dat zowel de R.M.Z. als de Schatkist, tot het opvorderen van de hun verschuldigde bedragen, over een voorrecht beschikken;

Overwegende dat het voorrecht van de R.M.Z. gevestigd wordt bij artikel 12 bis B.W. van 28 december 1944 en artikel 3 B.W. 6 september 1946, en gerangschikt wordt, onmiddellijk na n° 4 quator, onder n° 4 quinquies;

Overwegende dat het vestigen van het voorrecht ten voordele van de openbare schatkist bepaald werd door de wetten van 29 oktober 1949 en 3 augustus 1920, in zake rechtstreekse belastingen;

Dat dit voorrecht voor elk ander voorrecht kwam,

maar enkel gold voor de belastingen van het verlopen en van het lopend jaar;

Overwegende echter dat bij de wet van 24 december 1948 dit stelsel betreffend het voorrecht, gewijzigd werd;

Dat naar luid van het gewijzigd artikel 71 der samengeschatte wetten op de inkomstenbelastingen, de Schatkist ter invordering der rechtstreekse belastingen, over een algemeen voorrecht beschikt op de inkomende en roerende goederen van alle aard, van belastingplichtige, met uitzondering van schepen en vaartuigen;

Dat dit voorrecht rang neemt onmiddellijk na de voorrechten vermeld onder artikelen 19 en 20 van de Wet van 16 december 1851, en onder artikel 23, Boek II, van het Wetboek van Koophandel;

Dat dit voorrecht mag uitgeoefend worden gedurende twee jaar vanaf de datum van uitvoerbaarverklaring van het kohier;

Dat het beslag op het inkomen of op de goederen van de belastingplichtige, het voorrecht bewaart tot aan het te gelde maken er van;

Dat met het beslag wordt gelijk gesteld de aanvraag gedaan door de ontvanger der belastingen bij aangegetekend schrijven aan de schuldenaars van belastingplichtige, om de verschuldigde bedragen in zijn handen te storten, ten belope van de verschuldigde belastingen;

Overwegende dat de inschuld van de R.M.Z. dagtekent van vóór de Wet van 1948 en toen deze inschuld bevoorrecht was na het voorrecht van de Schatkist;

Overwegende dat, krachtens de vroegere wet, het voorrecht van de Schatkist bestond voor belastingen van het verlopen en het lopende jaar;

Dat ter zake, deze jaren terug te tellen zijn vanaf de datum van de failliet, zijnde 13 januari 1951, zodat het hier de dienstjaren 1950-1951 geldt;

Overwegende dat alle kwestieuze verschuldigde aanslagen dagtekenen van na de wet van 24 december 1948, en de inkohiering vanaf 1 januari 1949 gedaan werd;

Dat vóór de wet van 1948, de Schatkist dus geen wettelijke titel van schuld bezat en deze dus ook door geen voorrecht kon gedekt zijn;

Overwegende dat de Wet van 24 december 1948, de rang van het voorrecht van de Schatkist gewijzigd heeft, derwijze dat het voorrecht van de R.M.Z. nu het voorrecht van de Staat voorafgaat;

Overwegende dus dat het voorrecht van de R.M.Z. voor het innen van haar kwestieuze schuldvordering, het voorrecht van de Staat primeert;

B. Betreft de wettelijke hypotheek :

Overwegende echter dat naast het voorrecht de Schatkist krachtens artikel 72, nog over een wettelijk grondpandinschrijving beschikt op de onroerende goederen, gelegen in België, dewelke hypotheekrang neemt vanaf de dag van haar inschrijving;

Overwegende dat naar luid van artikel 4 van de Wet van 24 december 1948, de beschikkingen dezer wet toepasselijk zijn op de vanaf 1 januari 1949 gevestigde aanslagen;

Dat, naar luid van artikel 6, wat betreft de aanslagen, gevestigd vóór 1 januari 1949, de Schatkist haar voorrecht mag behouden, mits beslaglegging gedaan volgens de modaliteiten van artikel 71 nieuw, van de Wetgeving op de inkomstenbelastingen;

Overwegende dat naar luid van artikel 3, lid 2, van de Wet van 27 december 1950, bij afwijking aan art. 1, de wettelijke hypotheek waardoor de vóór 1 januari 1951 ingekohierde belastingen gewaarborgd worden, de rang behoudt die zij verkregen had onder toepassing

der vorige wetgeving, onder voorwaarde dat inschrijving genomen wordt vóór 31 december 1951;

Overwegende dus, dat gedurende de termijn lopende tot 31 december 1951, de wettelijke hypotheek zonder inschrijving bleef bestaan, echter alleenlijk wat betreft de belastingen ingekohierd vóór 1 januari 1951;

Overwegende echter dat de wettelijke hypotheek geen nadeel toebrengen mag aan een voorafbestaand voorrecht of grondpandinschrijving;

Overwegende dat ter zake R.M.Z. dit niet het geval is, daar artikel 19 van de Wet van 16 december 1851, alleen aan de R.M.Z. een voorrecht op de roerende goederen toekent, dat aan de wettelijke hypotheek niet tegenstelbaar is;

Overwegende dat de heer ontvanger besluit dat de schuldvordering van de Schatkist moet worden uitgekeerd vóór alle andere schuldvorderingen betreffende de aanslagen, n^{rs} 1, 2 en 3, groot 6.826 fr., 13.824 fr. en 2.428 fr. op de verkoopprijs van het onroerend goed op 1 december 1950 verkocht door notaris Debucquoy, te Wevelgem;

Overwegende dat inderdaad al deze aanslagen ingekohierd werden op 29 november 1950, zijnde enerzijds binnen de termijn bepaald door artikel 3, lid 2 van de Wet van 27 december 1950 en anderzijds vóór de datum van de verkoping van het onroerend goed;

Overwegende dat de vordering van de heer ontvanger der directe belastingen te Wevelgem dus gegrond voorkomt in zekere maat;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Alle verdere besluiten van de hand wijzende;

Zegt voor recht dat de schuldvordering van de Schatkist, vastgelegd bij aanslagen, ingekohierd en uitvoerbaar verklaard op 29 november 1950, artikel 237, dienstjaar 1950-1949, ten bedrage van 6.826 fr., artikel 976, dienstjaar 1950, ten bedrage van 13.824 fr., en artikel 216, dienstjaar 1950-1947, ten bedrage van 2.428 fr., zijnde in het geheel 23.078 fr., gedekt is, in hoofdsom, krozen en kosten, door de wettelijke hypotheek op het onroerend goed verkocht door notaris Debucquoy, te Wevelgem, op 1 december 1950;

Zegt dat het voorrecht op roerende goederen van de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid, de voorrang heeft op het voorrecht van de Staatskas op die goederen;

Beveelt dat het verschuldigde bedrag, gedekt door de hypotheek, zal vooraf betaald worden op de verkoopprijs van het onroerend goed, in zover nog een saldo van de prijs beschikbaar blijft, en dit ten belope van 23.078 fr., plus de krozen en kosten;

Beveelt dat de inschuld van de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid zal bij voorrang worden uitbetaald op het overblijvende actief der failliet;

Kosten ten laste van de boedel.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig "Weekblad"

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

Kortgeding. — 12 december 1955.

Voorzitter : M. Kesteloot.

Advocaten : Mrs W. Van Hille en David.

Echtscheiding. — Onverbindbaarheid van een overeenkomst tussen de echtgenoten over de bewaking van hun kinderen. — Beperking van de bevoegdheid van de moeder aan wie de bewaking over haar kind is toegekend. — Inhoud van een inventaris.

Een overeenkomst tussen de ouders over de bewaking hunner kinderen, zelfs indien die is aangegaan na indiening van het verzoek tot echtscheiding, bindt noch de echtgenoten, noch de rechtbank; de beslissing omtrent de bewaking van de kinderen geschiedt uitsluitend met inachtneming van de hogere belangen van deze kinderen onder controle van de rechter.

Het aan de moeder toegekende bewakingsrecht over een kind laat haar niet toe te beslissen over de al dan niet godsdienstige opvoeding van het kind, noch over de taal, waarin het zal onderwezen worden. Deze beslissing komt aan de vader toe, tenzij het bewezen wordt, dat zijn uitgedrukte wil omtrent het geloof en de taal van het kind tergend is bedoeld tegen de moeder, in strijd met de dienaangaande vroeger vaststaande gemeenschappelijke inzichten van partijen.

De inventaris moet alle activa en passiva bevatten, vertrouwelijke of niet vertrouwelijke, welke van aard zijn de wederzijdse rechten van de echtgenoten te bepalen.

Een van de echtgenoten mag zich echter het recht niet aanmatigen onder voorwendsel van inventaris de archieven van de andere echtgenoot te doen onderzoeken; de brieven en andere dokumenten, die niets te maken hebben met de geldelijke belangen van partijen mogen niet in de inventaris worden begrepen.

Vereecke t/ Vandenbussche.

Herzien Ons bevelschrift van 22 november 1955;

.....

Overwegende dat partijen persoonlijk verklaard hebben :

eiseres : dat zij vanaf 1 december 1955 te werk gesteld wordt als verkoopster in het grootwarenhuis « A l'Innovation », mits een vast loon van 3.800 fr. per maand, te verhogen met zekere procenten; dat zij alsdan voor de twee kinderen niet meer zal kunnen zorgen doch deze in een kostschool zou plaatsen; dat wanneer zij vroeger met haar echtgenoot samen leefde zij voor het huishouden alleen een som van 12.000 fr. per week ontving;

verweerder : dat hij steeds ingeschreven is in het handelsregister te Ieper, alhoewel hij later zijn handel te Oostende vestigde; dat, wanneer zijn vrouw zich heeft begonnen misdragen, zijn vader hem gezegd heeft : « Wij zullen daarmede kort spel maken en de handel onder mijn naam in het handelsregister inschrijven »; dat hij sedertdien de bediende is van zijn vader en, wat de stoffen betreft die hij bezit, — er werd hem inderdaad door Ons gewezen op het feit dat hij handelsstoffen bezit vermits hij vraagt dat hem niet zou verboden worden stoffen te verkopen —, dat hij niets anders doet dan een oude stock koopwaren uit te verkopen;

Betreffende het verblijf van eiseres.

Overwegende dat eiseres vraagt gemachtigd te worden afzonderlijk te verblijven te Gent, Neder-kouter, 34;

Dat verweerder dienaangaande geen bezwaren heeft en de vraag dan ook gegrond voorkomt;

Over de bewaking van de kinderen.

Overwegende dat twee kinderen uit het huwelijk van partij geboren zijn: Liliane op 21 september 1949 en Luc op 14 februari 1951;

Dat eiseres vraagt dat de bewaking van deze twee kinderen haar zou worden toevertrouwd;

Dat verweerder, integendeel, vraagt dat deze bewaking hem behouden zou blijven, minstens over het oudste kind, en, voor dit laatste geval, zijn bezoeksrecht over het jongste kind zou geregeld worden;

Overwegende dat, na de eerste pleidooien en sluiting der debatten en vóór Ons voormeld bevelschrift van 28 november 1955, partijen een overeenkomst sloten, als volgt door eiseres schriftelijk bevestigd en ondertekend: «Ik verklaar Liliane uit vrije wil mede gegeven te hebben met Gilbert en van de klederen te laten volgen mits betaling van twee duizend frank voor Luc maandelijks vanaf Maandag»; dat verweerder daarbij voegt dat, op voorwaarde van naleving van dit akkoord, hij afziet van elke inventoriëring van de brandkoffer ter Bank van de Société Générale de Belgique, bijhuis Oostende, aldaar door eiseres gehuurd;

Overwegende dat eiseres, bij haar persoonlijke verschijning, verklaarde deze overeenkomst onder morele dwang te hebben ondertekend;

Overwegende dat eiseres deze beweerde morele dwang niet nader bepaalt; dat echter niet uitgesloten is dat eiseres voormelde overeenkomst over de kinderen aanvaardde met de hoop aldus te vermijden dat verweerder kennis zou krijgen van de persoonlijke briefwisseling die zij in haar brandkoffer verborgen heeft;

Overwegende nochtans dat het overbodig blijkt te onderzoeken of eiseres de bedoelde overeenkomst ja dan neen onder dwang ondertekende;

Dat de overeenkomst van de ouders over de bewaking van hun kinderen, zelfs deze aangegaan na indiening van het geding tot echtscheiding, noch de echtgenoten, noch de Rechtbank bindt; dat de beslissing omtrent de bewaking van de kinderen uitsluitend geschiedt naar de hogere belangen van deze kinderen onder controle van de rechter;

Overwegende dat, ten aanzien van deze hogere belangen, moet vastgesteld worden dat geen een van de ouders in feite bekwaam is de zorg over zijn kinderen te dragen; dat thans het oudste kind door verweerder toevertrouwd is aan een vrije godsdienstige kostschool te Brugge en het jongste kind door eiseres toevertrouwd is aan een vrije niet-godsdienstige kostschool te Gent;

Overwegende dat verweerder, bij zijn persoonlijke verschijning, dienaangaande verklaarde dat hij wenst dat zijn kinderen een godsdienstige opvoeding genieten; dat eiseres daarop antwoordde dat zij de voorkeur geeft aan een kostschool waar, zoals in de kostschool waar het jongste kind thans geplaatst werd, het onderwijs in de Franse taal gegeven wordt;

Overwegende dat de twee kinderen van partijen, gezien hun zeer jeugdige ouderdom, aan de bewaking van hun moeder dienen toevertrouwd te worden;

Dat echter het louter bewakingsrecht over een kind, aan de moeder toegekend, aan deze niet toelaat te beslissen noch over de godsdienstige opvoeding van het kind, noch over de taal waarin het onderwezen zal worden; dat deze beslissing aan de vader toebehoort,

tenzij bewezen worde, wat «in casu» niet het geval is, dat zijn uitgedrukte wil omtrent het geloof en de taal van het kind als tergende maatregel lastens de moeder verlangd wordt in strijd met de dienaangaande vroeger vaststaande gemeenschappelijke inzichten van partijen (De Page: Dr. Civ. B. T. I, n^{rs} 943 en 954; Les Nouvelles: Dr. Civ. T. II, n° 980; Nivelles, 16 maart 1953, Pas. III, n° 104);

Overwegende dat eiseres dan ook de twee kinderen zal moeten plaatsen onmiddellijk na het eerstkomend Kerstverlof in de kostschool door verweerder aangeduid te Brugge of Gent;

Dat verweerder zijn kinderen in deze kostschool zal kunnen bezoeken volgens de voorwaarden door deze kostschool zelf bepaald;

Over het onderhoudsgeld.

Overwegende dat eiseres de betaling vordert van een maandelijks som van 4.000 fr. voor haar zelf en van 4.000 fr. voor de twee kinderen;

Overwegende dat verweerder niet bewijst noch aanbiedt te bewijzen dat hij zijn handel aan zijn vader heeft overgelaten en dezès bediende is geworden;

Overwegende dat zeker niet overdreven is de zuivere winsten van de handel van verweerder op een maandelijks som van 8.000 fr. te schatten, rekening houdende o.m. enerzijds met het feit dat verweerder vroeger in staat was voor een louter huishouden een som van 5.500 fr. per maand aan zijn vrouw te geven en anderzijds met het feit dat hij nu de hulp van een winkelbediende nodig heeft;

Overwegende dat de inkomsten van eiseres anderzijds op ongeveer 4.500 fr. belopen;

Overwegende dat dan ook redelijk voorkomt dat verweerder een maandelijks som van 2.500 fr. aan eiseres betale om deze toe te laten, boven haar eigen onderhoud, in de kosten van kostschool, die hoog zullen zijn, en van onderhoud van de kinderen te voorzien; dit vanaf 1 december 1955; dat voor het termijn van 14 oktober tot 30 november 1955 het onderhoudsgeld op 6.000 fr. dient bepaald te worden;

Betreffende de vraag tot machtiging om «een gérance te nemen»:

Overwegende dat deze vraag thans zonder voorwerp is geworden;

Over de bewarende maatregelen betreffende de goederen van partijen:

Overwegende dat eiseres vordert dat bevolen worde dat een inventaris zal gemaakt worden van de goederen afhangende van de huwgemeenschap, dat daartoe meester Sebrechts, notaris te Oostende, zou benoemd worden en dat aan verweerder verbod zou worden opgelegd voormelde goederen te verkopen;

Overwegende dat verweerder met deze maatregel akkoord gaat op voorwaarde dat alle goederen daarin begrepen de inhoud van de brandkoffer door eiseres in huur genomen, alsook de schulden zouden geïnventarieerd worden; dat ook aan eiseres zou worden verboden de gemeenschappelijke goederen te verkopen en dat hem nochtans toegelaten zou worden de handelsstoffen te verkopen;

Overwegende dat eiseres zich verzet tegen een inventaris van de inhoud van haar brandkoffer;

Overwegende dat de inventaris alle activa en passiva bestanddelen moet bevatten, vertrouwelijk of niet vertrouwelijk, van aard de wederzijdse rechten van de echtgenoten te bepalen;

Dat één der echtgenoten echter zich niet het recht

mag aanmatigen, onder voorwendsel van inventaris, de archieven van de andere echtgenoot te doen onderzoeken; dat de brieven en andere documenten, vreemd aan de geldelijke belangen van partijen, in de inventaris niet mogen begrepen worden (Les Nouvelles : Dr. Civ., T. II, du divorce et de la séparation de Corps, n° 1103);

Dat aldus, betreffende de brandkoffer door eiseres in huur genomen bij de Bank van la Société Générale de Belgique te Oostende, de inhoud er van zal dienen geïnventarieerd te worden, doch met dien verstande nochtans dat de brieven en andere documenten die er zich in mochten bevinden en vreemd zijn aan de geldelijke belangen van partijen in de inventaris niet zullen begrepen worden en in handen van eiseres zullen gelaten worden;

Overwegende verder dat nuttig voorkomt aan beide echtgenoten verbod op te leggen de in hun wederzijdse bezit zijnde goederen te verkopen; dat verweerder echter gezien de noodwendigheden van zijn handel, dient gemachtigd te worden de handelsstoffen, na inventaris er van, te verkopen;

CORRECTIONELE RECHTBANK TE LEUVEN

30 maart 1956.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Rubbrecht.

O. M. : M. Grootaers.

Advocaat : Mr. Bosmans.

Verbetering der paardenrassen. — Onverbindendheid van het Besluit van de Regent d.d. 30 januari 1946, houdende algemeen reglement op de verbetering der paardenrassen.

Het Besluit van de Regent van 30 januari 1946, houdende algemeen reglement op de verbetering der paardenrassen, is onverbindend. Het wordt inderdaad ten onrechte geacht te steunen op het « Keizerlijk decreet aangaande de Peërde-Kweekeryen » van 4 juli 1806; artikel 25. Immers dat Decreet is vervangen en opgeheven door het Reglement op 's Rijks stoeterijen van 2 juni 1926.

Mitsdien kon het Decreet van 4 juli 1806 geen wettelijke grondslag opleveren voor het besluit van de Regent van 30 januari 1946.

O. M. t/ Verbiest en cs.

Beticht te Glabbeek, zelfde kanton A. op 1 juni en b. op 4 juni 1955, telkens :

I. *de eerste* : in strijd met artikelen 1 en 34 Besl. Reg. 30.1.1946 een niet gekeurde hengst tot de openbare dekdiens dienst gebruikt te hebben.

II. *de tweede* : in strijd met art. 34 Besl. Reg. 30.1.1946 eigenaar zijnde van een merrie, deze aangeboden te hebben aan een niet gekeurde hengst.

Overwegende dat de vervolging steunt op het Besluit van de Regent d.d. 30 januari 1946, houdende algemeen reglement op de verbetering der paardenrassen, waarvan de verdediging in conclusie beweert dat het zich ten onrechte beroept op artikel 25 van het Decreet van 4 juli 1806; hetwelk geen rechtsgeldigheid meer zou hebben in België; dat de Rechtbank dan ook verzocht wordt, overeenkomstig artikel 107 der Grondwet, de toepassing van voormeld Besluit van de Regent te weigeren;

Overwegende dat ten bewijze van deze stelling

wordt aangevoerd : 1) dat gedurende meer dan een eeuw de verbetering der paardenrassen door middel van provinciale verordeningen werd nagestreefd en 2) dat de Regering, in de Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp van 1 februari 1955 betreffende de verbetering van de rassen van voor de landbouw nuttige huisdieren, uitdrukkelijk zegt dat het Decreet van 4 juli 1806 niet meer geldt in België (Kamer der Volksvertegenwoordigers, document n° 216, 1954-1955, n° 1);

Overwegende dat het « Kyzerlyk decreet aangaande de Peërde-kweekeryen », dagtekenend van 4 juli 1806, onder n° 1776 bekend gemaakt werd in het Bulletin der Wetten n° 105, uitgegeven door de Keizerlijke Drukkerij te Parijs;

Overwegende dat deze bekendmaking voldoet aan de eisen gesteld door artikel 1 van het Besluit van het Directoire Exécutif d.d. 16 frimaire jaar V (6 december 1796) betreffende de publicatie der wetten in de negen departementen die bij Frankrijk ingelijfd werden krachtens het Decreet der Convention Nationale d.d. 9 vendémiaire jaar IV (1 oktober 1795);

Overwegende dat bedoeld gedeelte van het toenmalig frans grondgebied het huidige België omvatte en de franse wetten, na de uitdeling van het Bulletin der Wetten in de hoofdplaatsen der departementen, er toepasselijk waren hetzij een bijzonder besluit uitdrukkelijk van deze regel afweek;

Overwegende enerzijds, dat het Bulletin der Wetten van N° 93 af in België toekwam (Pasinomie, 1re série, t. VII, p. CVIII); dat er anderzijds van geen uitzondering ten aanzien van de Belgische departementen sprake was en de aan het betwist decreet gehechte tabel Tervuren noemde als verzamelplaats van de hengsten voor het Dijle-departement, terwijl een later aan te duiden verzamelplaats voor het Leie-departement in het vooruitzicht werd gesteld;

Overwegende dat het Keizerlijk Decreet van 4 juli 1806, nooit bij de Senaat werd aangeklaagd en door dit lichaam niet als strijdig met de Grondwet werd vernietigd; dat het derhalve als wet gold, zoals uitdrukkelijk door het Hof van Verbreking werd erkend in zijn arrest van 7 februari 1859 (Pas. 1859, I, 115);

Overwegende dat dit Decreet een aantal stoeterijen en verzamelplaatsen van hengsten van de Staat oprichtte (artikelen 1 tot 6), in hun administratie en geldelijk beheer voorzag (artikelen 7 tot 21), mitsgaders enkele bepalingen betreffende gekeurde hengsten van particulieren uitvaardigde (artikelen 22 tot 24); dat het bovendien een artikel 25 bevatte, dat de wettelijke grondslag der huidige vervolging moet uitmaken en luidde :

« Onze minister van inlandsche zaken zal reglementen en instructiën uytgeven nopens het regiem » der peërde-kweekeryen, verzamelplaatsen van hengsten, scholen van experiëntiën, en gekeurde hengsten »;

Overwegende dat voormeld decreet, gedurende het tijdperk der franse overheersing, ongewijzigd is blijven gelden;

Overwegende dat volgens F. Tielemans (Répertoire de l'Administration et du droit administratif de la Belgique, t. VIII, Brussel, 1856, blz. 232/9) deze wetgeving onder het Nederlands bewind, tengevolge van de vereniging der Belgische provinciën, met de Nederlandse, als opgeheven werd beschouwd, terwijl de verbetering van het paardenras aan de zorg der landbouwcommissiën werd toevertrouwd; dat de regeling in het noorden echter een andere was omdat het Decreet van 4 juli 1806 aldaar nooit van kracht is geweest;

Overwegende dat, wat er ook van deze feitelijke toestand moge zijn, daarin ten aanzien van de Belgische provinciën geen opheffing van het Decreet van 4 juli 1806 kan worden gezien; dat de gewone wetten immers het politiek regime waaronder zij tot stand kwamen overleven en uit de bestendigheid van de Staat, niettegenstaande de gewijzigde staatsregeling, bestendigheid van het recht volgt; dat overigens het additioneel artikel 2 der Grondwet van 24 augustus 1815 bepaalde: «... alle thans in werking zijnde wet-» ten behouden kracht, tot dat daarin op een andere wijze zal zijn voorzien»;

Overwegende dat bij Koninklijk Besluit van 2 juni 1826 het Reglement op 's Rijks stoeterijen werd goedgekeurd; dat dit besluit echter niet werd gepubliceerd in het Journal officiel des Pays-Bas en er dient onderzoek of het toepasselijk was in België;

Overwegende dat artikel 120 der Grondwet van 1815 het aan een latere wet overliet te bepalen hoe de wetten gepubliceerd zouden worden, hetgeen bij de wet van 2 augustus 1822 is geschied;

Overwegende dat overeenkomstig deze wet (Journal officiel, 1822, n° 33, blz. 2) de wetten in alle delen van het Koninkrijk verplichtend werden zodra bekend zou zijn dat zij door de Koning afgekondigd waren (art. 1); dat verder de afkondiging der wet geacht werd in het gehele koninkrijk bekend te zijn de twintigste dag na de datum van het Staatsblad, respectievelijk Journal officiel, waarin de wet was ingelast (art. 2);

Overwegende dat voormelde wet deze wijze van bekendmaking nochtans niet voorschreef voor de koninklijke besluiten en de algemene maatregelen van bestuur; dat de artikelen 3 en 4 van het door de Koning voorgesteld ontwerp voor deze akten dezelfde vorm van bekendmaking hadden voorzien als voor de wetten, doch verschillende afdelingen van de Staten-Generaal zulks overbodig achtten en één afdeling opmerkte dat zij daarover niet hadden te beslissen daar de Koning zelf diende te bepalen hoe hij zijn besluiten bekend wilde maken; dat de Koning, blijkens de Memorie van Antwoord, toen besliste de artikelen 3 en 4 weg te laten, zich het recht voorbehoudend deze zaak te regelen zoals hij het nuttig zou oordelen (Pasinomie, 2me série, T. VI, noot 2 op blz. 360-362);

Overwegende enerzijds dat aan deze weglating een bijzondere betekenis toekomt, doordat zij gewild was, en anderzijds dat onder de staatsregeling der geootrooieerde Grondwet van 1815 de soevereine macht aan de Koning was voorbehouden voor zover hij zelf geen ander staatslichaam ermee had bekleed; dat een en ander de Rechtbank ertoe brengt de mening te verwerpen dat de koninklijke besluiten, ook na de wet van 2 augustus 1822, bekendgemaakt moesten worden overeenkomstig het Besluit van de Gouverneur-generaal van België d.d. 3 maart 1814, hetwelk publicatie in het Journal officiel des Pays-Bas) en uitleiding daarvan in de hoofdplaats van ieder arrondissement eiste (Pasinomie, 2me série, t. I, p. XXII); dat de wet van 2 augustus 1822, blijkens haar aanhef, tot doel had de nadelen te bestrijden die volgden uit de verschillende wijzen van publicatie in onderscheiden delen van het land en er een bewuste afwijking van het Besluit van 3 maart 1814 is geschied, toen de Koning op een andere wijze het Reglement op 's Rijks stoeterijen heeft bekend gemaakt;

Overwegende dat het publiceren van het Reglement op 's Rijks stoeterijen in het Bijvoegsel tot het Staatsblad (1826, deel III, blz. 133) derhalve volstond om deze regeling verplichtend te maken;

Overwegende dat voormeld reglement overigens toe-

gepast is geworden, zoals blijkt uit een beslissing d.d. 9 januari 1831 van het Voorlopig Bewind, handelend als uitvoerende macht, waarbij verboden werd van het Reglement van 1826 af te wijken (Pasinomie, 3me série, t. I, blz. 142-143);

Overwegende dat dit Reglement, ter verbetering der inheemse paardenrassen en bevordering van de inlandse nijverheid, een uitvoerige regeling in 387 artikelen bevatte krachtens dewelke de stoeterijen militaire instellingen waren, onder de hogere leiding van het Departement van Oorlog staande en op militaire wijze georganiseerd (artikelen 45-46); dat voorts tal van gebiedende en verbiedende bepalingen met betrekking tot de hengsten der stoeterijen en der particulieren alsmede tot de dekking werden uitgevaardigd; dat bovendien een speciale rol werd toegekend aan de provinciegouverneurs, de plaatselijke overheden en de landbouwcommissiën, opdat zij tot het welslagen der stoeterijen zouden bijdragen;

Overwegende dat deze regeling onverenigbaar is met de bondige bepalingen van het Decreet van 4 juli 1806, zodat dit laatste als daardoor vervangen en opgeheven dient te worden beschouwd; dat het ter zake betwist decreet mitsdien geen wettelijke grondslag kon opleveren voor het Besluit van de Regent van 30 januari 1946;

Om deze redenen :

Zegt de Rechtbank voor recht dat de in de telastellegging aangehaalde bepalingen niet op de verdachten toegepast mogen worden, ontslaat deze van de vervolging en verwijst de Staat tot de proceskosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

1e Kamer. — 10 juli 1954.

Voorzitter : M. Vleurinck.

Rechters : M.M. Goethals en Tavernier.

Referendaris : M. Sabbe.

Advocaten : Mrs Kluyskens en Meersschaert.

Koop en verkoop op termijn van aan grote en vlugge prijseschommelingen onderhevige koopmanschappen. — Laten verstrijken door de partijen van de overeengekomen termijnen. — Ontbinding van de koop-overeenkomst.

Bij koop en verkoop op termijn van koopmanschappen, die aan grote en vlugge prijseschommelingen onderhevig zijn, wordt algemeen aangenomen dat, wanneer partijen na het verstrijken van de overeengekomen termijnen een lange tijd laten verlopen, zonder de contracten in acht te nemen, zowel de koper als de verkoper deze overeenkomsten mag beschouwen als van rechtswege en zonder aanneming ontbonden op de dag van het verstrijken van de termijnen.

De door de verkoper geleden schade zal eventueel bestaan in het verschil tussen de overeengekomen prijs en de normale prijs bij het verstrijken van de overeengekomen termijnen.

N.V. Cotonnière des Flandres t/ Nolf.

Overwegende dat de eis voor doel heeft te horen vaststellen dat de orders n° 3382, 3195, 3211, 3214 ontbonden zijn ten nadele van verweerders in toe-

passing van art. 10 der verkoopsvoorwaarden en art. 1657 van het B.W. of op grond van art. 1184 van het B.W.; dienvolgens verweerders solidairlijk te veroordelen om aan eiseres te betalen de som van 433.699 fr. met de gerechtelijke intresten.

Overwegende dat eiseres hare eis vermindert met het bedrag van 20.311 fr. dat door verweerders opgevorderd werd wegens retour van kisten;

Overwegende dat eiseres pleit:

dat verweerders nalieten bepaalde katoengarens, die zij kochten van eiseres volgens contracten van 14.9.1952, 11.12.1951, 11.1.1952 en 31.1.1952, af te nemen, ondanks aanmaningen, binnen de zes maanden contractueel voorzien; dat na het verstrijken der zes maanden verweerders niet ophielden de uitvoering der overeenkomst te beloven totdat op 24 maart 1954 eiseres de verbreking der overeenkomsten vroeg;

Overwegende dat verweerders tegenwerpen dat tussen het ogenblik van het verstrijken van de contractuele termijn voor afname en de dag der aanmaning, 24 maart 1954, eiseres nooit enige poging deed om de afname te bekomen en verweerders nooit de uitvoering der overeenkomst beloofden, dat bij toepassing van art. 1657 B.W. dergelijke overeenkomsten dienen aangezien te worden als van rechtswege en zonder aanmaning verbroken op de dag van het verstrijken der termijnen;

Overwegende dat eiseres niet bewijst dat verweerders na het verstrijken der termijnen nog de uitvoering der overeenkomst zouden beloofd hebben; dat in zake koop-verkoop op termijn van koopmanschappen die aan grote en vlugge prijsverschommelingen onderhevig zijn, het algemeen aangenomen wordt dat wanneer partijen na het verstrijken der termijnen een lange tijd laten verlopen zonder acht te nemen op de contracten zowel de verkoper als de koper deze contracten als verbroken mag aanzien van rechtswege en zonder aanmaning op de dag van het verstrijken der termijnen;

Overwegende dat de schade door eiseres geleden gebeurlijk zal bestaan in het verschil tussen de contractprijs en de prijs zes maanden na het sluiten der contracten; dat een deskundige daarover de Rechtbank zal inlichten;

Om deze Redenen:

De Rechtbank, alle meerdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, stelt vast dat de kwestige overeenkomsten van rechtswege ontbonden werden zes maanden na hun sluiting, en vooraleer verder te vonnissen benoemt als deskundige de heer Van Risseghem F., Patiëntjestraat, 16, te Gent, met als opdracht te zeggen in een geschreven en met redenen omkleed verslag welke de normale of marktprijs was der kwestige koopwaren zes maanden na de sluiting der respectievelijke contracten;

Zegt dat de deskundige zijn verslag onder eed zal bevestigen en het te griffie neerleggen binnen de maand na het aanvaarden van zijn opdracht om na neerlegging door partijen geconcludeerd en gepleit te worden als naar recht; (enz..)

VREDEGERECHT TE PEER

21 juni 1955.

Rechter: M. Roelandts.

Advocaten: Mrs Smeets en Van Noorbeeck.

Verzekering. — Subrogatie van de verzekeraar krachtens artikel 22, wet van 11 juni 1874.

Krachtens de wettelijke subrogatie van artikel 22 Wet van 11 juni 1874 kan de verzekeraar alleen de vordering van de verzekerde ter zake instellen. Hij heeft geen eigen vordering tot betaling van hetgeen hij heeft voldaan, daar hij immers zijn eigen schuld heeft betaald; hij kan geen aquiliaanse vordering instellen, onafhankelijk van die, welke aan het slachtoffer toebehoort.

De gesubrogeerde vervangt van rechtswege de door het ongeval getroffenene voor het terugvorderen van de op zich genomen lasten.

Openbaar Ministerie en Geusens t/ Max.

Overwegende dat het feit ten laste gelegd van beklagde bewezen is, zoals het uit het onderzoek ter zitting is gebleken, en een misdrijf uitmaakt voorzien bij artikelen 418-420 S.W.B.;

Overwegende dat de weggebruiker die verblind is moet stoppen, maar over de nodige tijd moet beschikken om zulk manoeuvre uit te voeren;

En rechtsprekende over de eis van de burgerlijke partij Landsbond der Kristelijke Mutualiteiten tegen Max Jozef;

Overwegende dat de burgerlijke partij provisioneel de som vraagt van 11.175 frank welke ten voordele van haar vrij verzekerde Geusens J. uitgekeerd werd wegens geneeskundige zorgen;

Overwegende dat overeenkomstig art. 22 der Wet van 11.6.1874, «l'assureur qui a payé le dommage est subrogé à tous les droits de l'assuré contre les tiers du chef de ce dommage»;

Dat krachtens de wettelijke subrogatie, de verzekeraar alleen de vordering van de verzekerde ter zake kan instellen; dat hij geen eigen vordering heeft tot betaling van hetgeen hij heeft voldaan, daar hij immers zijn eigen schuld voldeed; dat hij geen aquiliaanse vordering, onafhankelijk van deze welke aan het slachtoffer toebehoort, kan instellen (Cas. 19.5.1952, Pas. 1952, I, 603);

Overwegende dat de burgerlijke partij van rechtswege de door het ongeval getroffenene vervangt voor het terugvorderen van de op zich genomen lasten; dat «la personne subrogée dans les droits de la victime d'un accident est recevable à se constituer partie civile et à réclamer aux lieu et place de la victime, réparation du dommage causé à celle-ci; il en est ainsi tant devant les juridictions répressives que devant les juridictions civiles (Cas. 22 octobre 1941; Pas. 1941, I, 392);

Overwegende dat de betichte aanvoert dat de burgerlijke partij zich niet regelmatig aangesteld heeft;

Overwegende dat uit de neergelegde stukken blijkt dat het Verbond der Kristene Ziekencassen van Limburg voor rekening van het slachtoffer Geusens het bedrag van 10.875 frank voorgesloten heeft, bestaande uit ereloon Dr. Nolens: 2.050 fr.; rekening Gesthuis: 8.725 fr. en R. X.: 200 fr.;

Overwegende dat de burgerlijke partij geen afzonderlijke vordering heeft ingespannen en tevens wel

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

aanduidt dat het gevraagde provisioneel bedrag voorgeschoten werd wegens uitgekeerde geneeskundige zorgen ten voordele van haar vrij verzekerde Geusens;

Overwegende dat het juist en klaarder ware geweest indien de burgerlijke partij de gepaste termen van de subrogatie had gebruikt; dat in casu het echter klaar is dat de burgerlijke partij in de plaats van het slachtoffer optreedt; dat daarenboven « l'assureur peut agir soit suo nomine, soit par subrogation » (Van Roye, Manuel de la partie civile, n° 43);

Overwegende eindelijk dat de gemotiveerde som van 10.875 frank als billijk voorkomt;

.....

BOEKBESPREKING

P. E. TROUSSE. — *Les principes généraux du droit pénal positif belge.* — *Les Nouvelles.* — Droit pénal Tome I, Volume I. — Brussel, Maison Ferdinand Larcier, 1956. — 489 p. over twee kolommen.

De Heer Trousse, raadsheer in het Hof van Beroep te Luik, is reeds sedert verschillende jaren een van onze belangrijkste geleerden op het gebied van het strafrecht en hij heeft op dit terrein reeds heel wat sporen verdiend. Enkele jaren geleden begon hij, in samenwerking met de Heer Marcel Rigaux, advocaat generaal bij hetzelfde Hof, de uitgave van een breed opgevat werk het « Encyclopédie formulaire des infractions ». Twee delen hiervan waren gewijd aan de codexen van politie. Een tweede gedeelte was bedoeld als een nieuw breed commentaar op het strafwetboek onder de titel « Les crimes et les délits du Code pénal ». De twee eerste delen van deze reusachtige uitgave verschenen in 1950 en in 1952.

In dezelfde lijn heeft thans raadsheer Trousse de behandeling van het algemeen deel van het Belgisch strafrecht voor zijn rekening genomen. Daar waar voor de vier delen, gewijd aan de strafvordering, in de serie der « Nouvelles », de beste strafrechtgeleerden van het land hebben samengewerkt, heeft de Heer Trousse het aangedurfd gans alleen de zo omvangrijke stof van het algemeen deel van ons strafrecht onder de knie te krijgen. Het was een geweldige onderneming die op zichzelf reeds bewondering afdwingt. Voegen wij er onmiddellijk aan toe dat de schrijver boven alle verwachtingen in deze zo gewaagde onderneming geslaagd is en dat het eerste deel, dat thans werd gepubliceerd, onvoorwaardelijke lof verdient, zowel wat betreft de algemene opvatting als wat betreft de uitwerking.

Er is geen vraagstuk op het gebied van het algemeen strafrecht dat in dit werk niet grondig besproken wordt, met een diepe kennis van de behandelde stof, met een overvloedige documentatie, met een sterk logisch uiteenzettingsvermogen en een scherpe wetenschappelijke geest. Al deze hoedanigheden maken van dit boek zonder twijfel een van de blijvende standaardwerken van onze Belgische strafrechtwetenschap, waarop wij terecht fier mogen zijn.

De eerste afdeling van boek I, dat thans voor ons ligt, is ingedeeld in drie grote titels: de strafwet, de straf en het misdrijf.

Het eerste gedeelte geeft ons een algemene inventaris van alle handelingen der overheid die strafrechtelijke bepalingen kunnen bevatten. Naast de wetten komen hier de volmachtwetten ter sprake en verder de algemene, provinciale en gemeentelijke reglementen, met een grondig onderzoek van alles wat op deze positieve strafwetgeving betrekking heeft.

Dan komt de gelding van de strafwetten aan de beurt in verband met de tijd, wat aanleiding geeft tot een grondige studie der conflicten, die zich voordoen in de evolutie van het strafrecht, tussen verschillende wetten. Op deze uiteenzetting moest logischerwijze volgen de gelding van de strafwet wat betreft de plaats, wat een uitvoerige studie van het begrip « gebied van het rijk » meebrengt.

Een zeer interessant en belangrijk hoofdstuk is gewijd aan de interpretatie van de strafwet, waarbij de auteur over dit vraagstuk, dat zozeer in het brandpunt staat der wetenschappelijke belangstelling, originele bedenkingen in het midden brengt.

In de titel betreffende de straf wordt een grondige analyse gegeven van alle strafsancities waarover de overheid beschikt als hoofd- en als bijstraffen, met verwijzing naar een verbluffende hoeveelheid documentatie, niet alleen uit de Belgische literatuur, doch wel op internationaal terrein. Schrijver groepeerde onder de titel « Les substituts de la peine » de maatregelen welke de wetgever heeft uitgevaardigd tot bescherming en heropvoeding der jeugdige delinquenten en tot internering der krankzinnigen en abnormalen.

De volle aandacht wordt dan besteed aan de bijkomende veroordelingen die gepaard kunnen gaan met de straf: het ter beschikking stellen van de regering, het betalen van de gerechtskosten, de restitutie en de schadevergoeding.

In verband met de uitvoering der straffen wordt de voorwaardelijke invrijheidstelling en de opschorsing van de straf besproken, waarna dan behandeld wordt al wat betrekking heeft op het uitdoven van de straf: de dood van de veroordeelde, de genade, de verjaring, de amnestie, de herziening en de in eer herstelling.

De uitvoerigste titel van het werk is gewijd aan het misdrijf zelf, de drieledige indeling van de misdrijven en de klassificatie ervan volgens hun innerlijke aard, waarbij de politieke misdrijven, de persmisdrijven, de militaire en de dienstmisdrijven ter sprake komen.

De methode door de schrijver gebruikt voor de logische samenhang van de behandelde stof verdient bijzonder in het licht gesteld te worden wegens haar sterk logisch karakter: zo wordt er achtereenvolgens een ontleding gegeven van het misdrijf in zijn materieel element met een uitvoerige studie van de poging en van het misdrijf in zijn moreel element met al de psychologische omstandigheden, die het kunnen doen ontstaan of het kunnen uitsluiten, verzachten of verzwaren.

Het laatste kapittel van het thans verschenen boek behandelt de hervalling.

Voor het tweede deel, dat aangekondigd wordt, heeft de schrijver de studie voorbehouden van de samenloop der misdrijven en van het bewijs. Verder zal het tweede deel een grondige studie bevatten van de delinquent en de collectieve criminaliteit om ten slotte, volgens de uitstekende methode die gehuldigd wordt door Les Nouvelles, een uiteenzetting te geven van het vergelijkend strafrecht en een kritische uiteenzetting van de thans geldende strafrechtswetenschap.

Deze beknopte opsomming geeft slechts een zeer vaag vermoeden van de grote waarde van het boek, want de auteur heeft ons hier werkelijk een zo rijke bron van wetenswaardigheden bezorgd. De kennis waarop de auteur steunt is zo overvloedig, de verwijzingen naar de rechtsleer en de rechtspraak zijn zo menigvuldig dat werkelijk voor al de behandelde vraagstukken het onderwerp volledig uitgeput schijnt.

Deze haast onoverzienbare stof is ingedeeld met een klaarheid en een zakelijkheid die het consulteren van het werk eenvoudig en gemakkelijk maakt.

Stippen wij vooral aan dat raadsheer Trousse die heel de wetenschappelijke internationale literatuur van het strafrecht voortreffelijk beheerst aan de in het Nederlands gestelde geschriften volle recht laat wedervaren en dat ook de in het Nederlands gestelde rechtspraak, verschenen in het Rechtskundig Weekblad, voortdurend door hem geciteerd wordt.

Het zeer hoog peil waarop dit eerste deel staat doet ons met ongeduld verlangen naar het aangekondigde tweede deel, waarin de auteur de gelegenheid zal hebben, vooral in zijn kritische uiteenzetting, ons zijn inzichten mede te delen over de toekomstige evolutie van het strafrecht, wat, vanwege een zo bevoegd geleerde als raadsheer Trousse ons zonder twijfel uiterst belangrijke wetenschappelijke gegevens laat verwachten.

Het besproken boek verenigt in zich de twee hoedanigheden die zo zelden samengaan, een hoogstaande zuiver wetenschappelijke uiteenzetting en tevens een onmisbare leidraad voor de dagelijkse praktijk.

De Belgische rechtswereld zal dit boek met blijde tevredenheid ontvangen en de schrijver dankbaar zijn voor deze schitterende prestatie.

René Victor.

BIBLIOGRAPHIE

Frankrijk

- Bernays J. et Hauser C.* — Droit de la pharmacie. — Journal des Notaires et des Avocats.
- Charles R.* — Le Droit musulman. — Presses universitaires de France.
- Denis F.* — Mémento des sociétés à responsabilité limitée. — Edit. Sociales françaises.
- Gozdawa-Godlewski S. de.* — L'Incidence des variations de prix sur le montant des dommages-intérêts. — Sirey.
- Lévy Y.* — Le Problème des modes de scrutin et le fonctionnement de la démocratie. — Libr. M. Rivière et Co.
- Lingat R.* — Les Régimes matrimoniaux du Sud-Est de l'Asie. — T. I. — Les régimes traditionnels. — A. Maisonneuve.
- Lingat R.* — Les régimes matrimoniaux du Sud-Est de l'Asie. — T. II. — Les Droit codifiés. — A. Maisonneuve.
- Planioi M. et Ripert G.* — Traité pratique de droit civil français. T. X, Contrats civils. — Libr. gén. de droit et de jurisprudence.
- Remorino J.* — La Nouvelle Législation sociale en Argentine. — Sirey.
- Table vicennale (1935-1954) des Arrêts du Conseil d'Etat.* — Sirey.
- Vanel M.* — Petit manuel de droit. T. I, Droit civil. — Edit. sociales françaises.

Duitsland

- Bode G. - Dietl L.* — Das Recht der Vertriebenen, Flüchtlinge und Kriegsgeschädigten. — Stuttgart; Kohlhammer 1955.
- Burmann H.* — Werberecht der Wirtschaft. — Berlin, E. Schmidt 1955.
- Eckert J. u. Schraft H.* — Das Selbstverwaltungsrecht der Sozialversicherung. — Berlin, E. Schmidt 1955.

Fülle A. — Die deutsche Sozialversicherung in tabellarischer Darstellung. — Stuttgart, Kohlhammer 1956.

Hübner W. — Kriegsgefangenenentschädigungsgesetz mit Durchführung- und Auszahlungsverordnungen. — Berlin, Vahlen 1956.

Keufer K. — Beihilfen, Unterstützungen und Vorschüsse im öffentlichen Dienst unter besonderer Berücksichtigung der im Land Baden-Württemberg geltenden Vorschriften. — Stuttgart, Moll 1954.

Rehkopp A. — Der Verwaltungslehrling. Braunschweig: Gersbach 1954.

Schallehn E. — Garantien und Bürgschaften der Bundesrepublik Deutschland zur Förderung der deutschen Ausfuhr. — Köln, Dr. Wirtschaftsdienst 1955.

Schönleiter. — Handbuch der Bundesversorgung. — Berlin, Vahlen 1955.

Schumann H. — Die Fälschung nach dem neuen Wechsel- und Scheckrecht. — Berlin, Heymann 1956.

Seipp P. u. H. Sellschopp. — Schulrecht. — Berlin, Luchterhand 1955.

Siebrecht V. — Die Vorschriften über Arbeitsvermittlung und Arbeitsmarktpolitik. — Stuttgart, Forkel 1956.

Theis J. — Praktischer Führer durch das Steuerrecht. — Köln, O. Schmidt 1955.

BALIELEVEN

BALIE TE BRUSSEL

De Heer Stafhouder Ch. Van Reepinghen heeft aan de leden der Balie te Brussel de beide hieronderstaande omzendbrieven gezonden.

* * *

Documentatiecentrum der Balie.

De ingewikkeldheid der wetgeving, de zo talrijke teksten waarvan dikwijls de coördinatie ontbreekt, maken het de advocaat lastig om zijn documentatie volledig en dagelijks bij te houden. In de zaken waar reglementaire beschikkingen, waarvan de afkondiging soms vertrouwelijk blijft, zeer talrijk zijn, en waar zich een bijzondere en soms esoterische rechtspraak vormt, is de moeilijkheid des te groter.

De Raad van de Orde der Balie van Brussel had reeds getracht hieraan te verhelpen: te dien einde had hij, in de schoot van de bibliotheek, een fichestelsel betreffende de wetgeving ingericht.

Door een soortgelijke bekommernis bezield heeft hij heden een *Documentatiecentrum* opgericht. Dit centrum zal in staat zijn om U, spoedig, mits betaling van een gering opzoekingsrecht vastgesteld op 50 frank ongeveer, per inlichting, de inhoud der wetgevende en reglementaire teksten te bezorgen in zake fiscaal recht, economisch en financieel recht, vennootschappenrecht, sociaal recht, administratiefrecht en intellectuele rechten.

Door deze wetgevende dienst die in werking zal treden op 15 mei 1956, zal het Documentatiecentrum vanaf heden, zo hoop ik, bijdragen om uw dagelijks werk te verlichten en te vergemakkelijken.

Het heeft het inzicht later zijn werkzaamheden tot de jurisprudentiële en doctrinale documentatie uit te breiden.

De aanvragen tot inlichtingen dienen schriftelijk gericht te worden tot het Documentatiecentrum der Balie, Paleis van Justitie te Brussel. Het Centrum zal overigens zijn correspondenten alle aanvullende inlichtingen verschaffen die deze nuttig zouden achten te vragen.

* * *

Prijs Gaston en Roger de Leval

Ik heb het genoegen U mede te delen dat een nieuwe prijs werd gesticht die ons dubbel dierbaar zal zijn omwille van het aandenken dat hij vereert en der verdiensten die hij bekroont.

Onze betreunde Confrater wijlen Meester Gaston de Leval, overleden in 1944, te Menton, tijdens een bombardement van deze stad, had reeds vóór de oorlog de wens kenbaar gemaakt om aan onze balie de eigendom te legateren of, indien een hindernis de verwezenlijking van dit legaat belette, het genot van zijn villa te Menton.

Het inzicht van de erflater was na zijn dood aan zijn Confraters van Brussel een gastvrijheid aan te bieden die geïnspireerd werd door bijzondere confraternele gevoelens ten opzichte van de bejaarde en jonge confraters onzer Orde.

De uitvoering der vrijgevege beschikkingen van Meester de Leval stuitte op juridische en praktische moeilijkheden die onlangs een oplossing gevonden hebben, die, in een andere vorm, de inzichten van de erflater naar hun geest althans verwezenlijkt.

Door tussenkomst van de heer Dokter Joseph de Leval, werd het genot van de villa vervangen door de oprichting van een kapitaal hetwelk zal toelaten op regelmatige tijdstippen een prijs toe te kennen die bestemd is aan zijn beneficiaris het genoegen van een rust- of vakantieverblijf aan de Azurenkust te verzekeren.

Deze prijs zal niet het voorwerp uitmaken van een wedstrijd. Hij zal toegekend worden door de Stafhouder van de Orde, na ingewonnen advies van de Tuchtraad, aan een advocaat onzer balie die, hetzij door zijn professionele loopbaan, hetzij door zijn bijzondere diensten of bedrijvigheid, erkenningswaardige verdiensten zal verwerven.

De beraadslaging van de Raad die de statuten van deze stichting opgemaakt heeft aan dwelke wijlen Meester Gaston de Leval de nagedachtenis van zijn zoon, Meester Roger de Leval, vroegtijdig aan zijn liefde ontruikt, heeft willen verbinden, is als volgt opgesteld:

» Herzien het olografisch testament van wijlen Meester Gaston de Leval van 30 november 1939, en » het aanhangsel van 29 maart 1942.

» Herzien de beraadslaging van de Raad van 28 juni 1955.

» Herzien de op 30 september 1955 afgesloten overeenkomst tussen de Orde van advocaten, vertegenwoordigd door haar stafhouder, Meester Charles Van Reepinghen, en de Heer Dokter Joseph de Leval, » legataris van de overledene, volgens dewelke de Heer » Dokter de Leval aan de Orde van advocaten de som » van 180.000 belgische frank stort ter vervanging van » de door de erflater getroffen beschikkingen ten voordele van de balie van Brussel.

» Gezien het advies van Meester Henri Simont, oudstafhouder der Orde van Advocaten bij het Hof van » verbreking, i.d. van 21 februari 1956, besluitende » dat de erflast afgekocht door de Heer Dokter Joseph » de Leval geen vrijgevigheid is onderworpen aan de » voorschriften van artikel 910 van het Burgerlijk » Wetboek.

» Gehoord Meester Paul Humblet in zijn verslag.

» Overwegende dat om de nagedachtenis van wijlen Meester Gaston de Leval te vereren, alsook deze van » zijn zoon, Meester Roger de Leval, en het vrijgevig » inzicht van de erflater te eerbiedigen die wenste dat » zijn villa « Cypris », te Menton, aan de Heer Dokter » Joseph de Leval vermaakt, elk jaar de gastvrijheid » zou verlenen voor een vacatie- of rustverblijf, aan » een advocaat der balie van Brussel, door de Stafhouder der Orde aangeduid, de balie van Brussel op » de meest geschikte manier haar gevoelens van » erkentelijkheid zal uiten door het kapitaal door de » legataris gestort te besteden aan het oprichten van » een « Gaston en Roger de Levalfonds » dat zal toelaten een prijs te stichten die aan zijn laureaten » de weldaden en het genoegen van een verblijf aan de » Azurenkust zal verschaffen.

» Om deze redenen,

» De Raad,

» Beslissende met eenparigheid van stemmen,

» Beslist het door de Heer Dokter Joseph de Leval » gestort kapitaal van 180.000 frank aan te wenden » tot het oprichten van een « Gaston en Roger de » Levalfonds » met het oog op het stichten van een » prijs waarvan hij het reglement in de volgende be- » woordingen bepaalt :

» Artikel 1. — Ter verering van de nagedachtenis » van wijlen Meester Gaston de Leval, te Menton, overleden, tijdens het bevrijdingsoffensief, op 29 september 1944, en van zijn zoon, Meester Roger de Leval, » aan zijn liefde op 14 maart 1936 ontruikt, wordt er » een prijs Gaston en Roger de Leval gesticht.

» Artikel 2. — Deze prijs wordt gevormd door de » inkomsten van een kapitaal van 180.000 frank gestort ten voordele van de Orde door de legataris van » de overledene, de Heer Dokter Joseph de Leval, te » Luik, ter wille van het inzicht van wijlen Meester » Gaston de Leval, die wenste dat zijn villa « Cypris », » te Menton, aan de Heer Dokter Joseph de Leval vermaakt, elk jaar een advocaat der balie van Brussel, » door de Stafhouder der Orde aangeduid, zou ontvingen om er een vacatie- of rustverblijf door te brengen.

» Artikel 3. — De prijs wordt toegekend om de vijf » jaren, hoogstens om de drie jaren, aan een advocaat » bij het Hof van Beroep die, hetzij door zijn professionele loopbaan, hetzij door zijn bijzondere diensten of » bedrijvigheid, erkenningswaardige verdiensten zal » verworven hebben.

» Artikel 4. — De advocaat die de prijs bekomen » heeft wordt aangeduid door de Stafhouder in functie, » die het advies van de Tuchtraad inwint.

» Artikel 5. — De prijs wordt in speciën overhandigd aan de begunstigde die hem gebruikt ten einde » een vacatie- of rustverblijf aan de Azurenkust door » te brengen.

De prijs Gaston en Roger de Leval zal voor de eerste maal op 1 maart 1959 toegekend worden.

VLAAMSE CONFERENTIE BIJ DE BALIE TE ANTWERPEN

Vergadering van 24 april 1956

Talrijke confraters woonden de vergadering bij, die door de Vlaamse Conferentie gehouden werd ter bespreking van de strekkingen tot hervorming van het Arbeidsgerechtigd.

In een zeer duidelijke en toch beknopte inleiding belichtte Mr Karel Van Baarle de gestelde problemen en ontleedde hij de vijf wetsvoorstellen welke ter zake reeds werden ingediend.

Waar in al deze ontwerpen een lofwaardig streven naar een eenheid van rechtsmacht tot uiting komt, wat slechts ten goede kan komen aan de logische uitbouw der sociale wetgeving, en waar het benoemen van onafzethbare magistraten tot voorzitters der Arbeidsrechtbanken ieders instemming wegdraagt, voelt de balie over het algemeen weinig voor bepaalde voorgestelde innovaties, zoals een eventuele strafrechtelijke bevoegdheid der Arbeidsgerechten, het oprichten van een soort onafhankelijk Hof van Cassatie voor sociale geschillen en een afzonderlijk Parket voor de instructie en vervolging der sociale misdrijven, het erkende recht van vertegenwoordiging in rechte door afgevaardigden van professionele of syndicale organisaties.

Na een bespreking, waarin, naast Mr Van Baarle, vooral Mr N. Biltris, Mr E. Ooms en Mr L. Rombaut tussenkwamen, bleek duidelijk hoe de vergadering wenste een krachtdadige houding van verzet te zien aannemen tegen alle voorstellen welke zouden afbreuk doen aan een der drie volgende beginselen :

- 1) de eenheid van rechtspraak door het opperste toezicht van het bestaande Hof van Cassatie;
- 2) de eenheid van het strafrecht, en voor zijn toepassing het behoud der bestaande instellingen;
3. het toekennen aan advocaten alléén van het recht om het beroep uit te oefenen van het verschijnen en pleiten voor de rechtbanken.

De vergadering besloot in die zin een schrijven te richten aan het Verbond der Belgische Advocaten.

Nadat hij Mr Van Baarle hartelijk bedankt had om zijn schitterende uiteenzetting, diende de voorzitter, Mr De Bièvre, aan de vergadering mede te delen dat Mr Frans Wittemans, na meer dan vijftig jaar trouwe dienst, ontlast wenste te worden van zijn ambt van Archivaris der Vlaamse Conferentie. Mr J. Van Nuffel werd met algemene stemmen tot zijn opvolger benoemd.

Een met hartelijk gejuich begroet afscheidswoord van Mr Wittemans, thans Ere-Archivaris, besloot de vergadering.

H. S.

MEDEDELINGEN

RUILVERKADELING

Wij ontvingen van het Beheer der Registratie en Domeinen de belangrijke hieronderstaande statistiek.

* * *

3e directie - 2e sectie
E. P. 11.812/5

OPGAVE DER RUILINGEN VAN ONGEBOUWDE LANDEIGENDOM — JAAR 1955
(Zie art. 72 van het Wetboek der registratierechten, gewijzigd bij de wet van 26 juli 1952.)

Ligging der goederen (provincie)	Aantal geregisteerde akten	Totale oppervlakte van de geruilde goederen Ha. a. ca.	Gezamenlijke waarde der kavels	Heffingsgrondslag der registratierechten op het waardeverschil der kavels of op de opleg		Waarde overgedragen met vrijstelling van het evenredig registratierecht
				6 t.h.	11 t.h.	
Antwerpen	14	22.81.92	2.242.483	9.000	33.900	2.198.583
Brabant	120	230.38.12	19.266.869	43.625	900.360	18.322.884
Henegouwen	143	218.00.33	18.351.928	78.800	407.120	17.866.008
Limburg	173	209.23.38	10.934.062	251.986	524.666	10.157.410
Luik	244	549.33.63	35.433.835	200.070	664.280	34.569.485
Luxemburg	757	603.60.16	23.653.334	225.256	476.231	22.951.947
Namen	207	246.42.73	12.120.377	395.300	347.584	11.377.493
Oost-Vlaanderen	73	83.10.87	10.777.793	176.220	514.450	10.087.123
West-Vlaanderen	61	144.06.37	21.214.750	154.432	1.002.804	20.057.514
	1.792	2.206.97.51	153.994.431 ¹⁾	1.534.689	4.871.395	147.588.347
				6.406.084 ²⁾		

1) Gezamenlijke waarde der kavels tijdens de vorige jaren : 1948 : 74.000.500

1949 : 60.400.800

1950 : 57.025.500

1951 : 76.047.300

1952 : 41.567.300

1953 : 149.663.300

1954 : 136.598.414

(de wet van 26 juli 1952 is in werking getreden op 9 september 1952 - abnormaal jaar)

2) Er werd geheven : 1.534.700 tegen 6 t.h. = 92.082
4.871.400 tegen 11 t.h. = 535.854 { 627.936 627.936 F

6.406.100

Volgens het gewoon tarief zou er op die ruilingen geheven geweest zijn :

(147.588.347)

73.794.173 + 6.406.084 = 80.200.257 ... 80.200.260 tegen 11 t.h. = 8.822.029 F.

2

Profijt voor de ruilers 8.194.093 F.

TAALKUNDIGE KRONIJK

Uittreksel uit Dalscho's Opstelwoordenboek

Niet in de handel.

Alinea : Lid van een wetsartikel, Zinsnede, nieuwe regel.

Zondert de gedachtengroepen van een opstel af.

Allegaat : de aangehaalde zinsnede; het aangevoerde.

Allegatie : aangevoerde stelling.

Allegeren : ten bewijze aanvoeren.

Allegorie : zinnebeeldige voorstelling.

Allelomachie : onderlinge twist.

Allodium : vrij vervreemdbaar erfgoed. Allodiaal.

Alloniem : onder een andere naam uitgegeven, dan die van de schrijver.

Alloquium : aanspraak.

Allusorisch : zinspelend.

Alluviaal : aangeslibd.

Alluvie-recht : recht op een aangespoelde grond.

Alluvium : aangespoeld land; de aldus ontstane bodem.

Alogie : zouteloze taal, onzin.

Al pari : van gelijke waarde.

Al peso : naar het gewicht.

Al pezzo : per stuk.

Alpha privans : drukt als voorvoegsel de ontkenning van het woordbegrip uit : analphabeet, anoniem.

Als en toen : (als tijdaanduidende voegwoorden).

Als heeft bijna steeds betrekking op de toekomst, *toen* altijd op het verleden. — *Als* met een verleden tijd verbonden, ijt gelijk *wanneer* geen bepaald tijdstip aan, maar wel iets dat herhaaldelijk voorviel of placht te geschieden. Wanneer, als tijdsbepaling, is ook niet te gebruiken voor indien, dat uitsluitend voorwaardelijk is.

Alter a pars : de tegenpartij.

Altercatie : woordenstrijd, onenigheid.

Alter idem : een ander, volkomen gelijk iets.

Alternatie : afwisseling.

Alternatief :

1. bnw. : beurtelings, — vuur (wisselvuur).

2. znw. : gedwongen keuze uit twee moeilijke of onaangename gevallen.

Iem. voor een — stellen.

Alterneren :

1. omwisselen

2. beurtelings een ambt bekleden

3. wisselbouw toepassen.

Alterum tantum : interest tot het bedrag van het kapitaal.

2. Het dubbele, eens zoveel.

Alting : wetgevende vergadering op IJsland.

Altiora : hogere kundigheden of wetenschappen.

Altior adversus : verheven boven onaangenaamheden.

Altruïst : onzelfzuchtig mens. -isch.

Altum silentium : diep stilzwijgen.

A majori ad minus (van het grote tot het kleine)

c) **A minori ad majus** : (van het mindere tot het meerdere).

Amanderen : ontslaan, wegzenden.

Amantes amentes : verliefden zijn dwazen.

Amathie : gebrek aan beschaving, onkunde.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiek Recht : n° 1 - 1956.

In Memoriam Dr. M. Werquin. — Prof. F. De Vischere, De toekenning van zelfstandige beslissingsmacht aan ambtenaren. — F. Wastiels, De juridische begrippen « kleine wegen » en « stadswegen ». — E. de Bethune, Het financieel aspect van het probleem der grote steden. — A. Depondt, Vergoeding van buitengewone schade. — F. Debaets, Het « functionele » belang voor de Raad van State. — A. De Povere, Het « wettig belang » voor de Raad van State. — A. Pourvoyeur, De Interministeriële Economische Commissie.

Advocatenblad : n° 4 - 14 april 1956.

Mr. H. C. van Eck, De beloning van de junior en de toekomst der balie. — Mr. P. Zonderland, De positie van de junior in ruimer verband gezien. — Mr. H. J. M. Gerlings, De plaats van de griffier aan tafel. — Mr. H. C. van Eck, Het geldelijk belang der zaak.

Arbitrale Rechtspraak : n° 424 - april 1956.

Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad : afl. 17 - 28 april 1956.

Prof. Mr. J. M. van Bemmelen, vijf en twintig jaar hoogleraar. — De zaak Jungschläger. — Mr. G. A. J. Dolk, Inkorting van de vervaltermijn in cognossemmenten. — Mr Dr. E. W. Catz, Terminologie der vrouw in het rechtverkeer.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : n° 4443 - 28 april 1956.

Dr. A. R. de Bruijn, Het nieuwe stichtingsrecht en het notariaat (1). — J. A. van Pesch, Opbrengst lidmaatschap ener coöperatieve flatvereniging voor inkomstenbelasting. — Mrs. J. H. R. Sinninghe Damsté, H. J. Hellema en H. de Bie, Aftrekbaarheid van periodieke uitkeringen aan kerken. — Prof. Mr. G. de Grooth, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht 1954 (IX).

Journal des Tribunaux : n° 4105 - 29 avril 1956.

Charley del Marmol, De l'interdiction faite aux commissaires d'exercer une autre « fonction » dans la société soumise à leur surveillance. — Jurisprudence.

Recueils Dalloz et Sirey : 16e cahier - 28 avril 1956.

Jean L'Huillier, Les développements récents de la jurisprudence en matière d'éviction des droits à l'usage de l'eau. — Paul Esmein, La nullité, comme pacte sur succession future, de la clause statutaire d'une société de personnes permettant d'éliminer certains héritiers d'un associé décédé. — Emmanuel Blanc, L'autorisation de passage sur le fonds voisin pour réparations urgentes. — S.D., La preuve de l'interdiction au représentant de commerce de faire des opérations pour compte personnel. — François Goré, Les contrats entre société et administrateurs : autorisation préalable du conseil, rapport spécial des commissaires aux comptes. — J. Percerou, L'indépendance de la déclaration de faillite et de la poursuite pénale pour banqueroute.